

[Kurt Brauer.]

af, i hvilken politisk, økonomisk, administrativ og social sammenhæng lovforslag fremsættes og søges gennemført.“

Det, der er sket i denne sag, er det sædvanlige, når vi skal lovgive under denne regering: regeringspartierne taler sammen, forinden lovforslagene fremsættes, de bliver godkendt; komma for komma og for og og at for at bliver lovforslagene godkendt. Til sidst bliver de lagt frem til folketingets behandling med en bemærkning om, at selvfølgelig er man rede til at forhandle. Det eneste, man har kunnet komme igennem med i denne sag, er at ændre overgangsbestemmelsen, den råbte til himlen af mangel på logik, så den var man simpelt hen for skams skyld nødt til at ændre. Resten står nøjagtigt således, som det stod, da lovforslaget blev fremsat. Hver eneste fremstrakt hånd fra oppositionens side er blevet afvist, og jeg kan forsikre hr. Valbak og andre om, at dette forbehold, som SF her har ladet trykke i kommissionsbetænkningen, står fast, og vi vil til enhver tid afvise sådanne begrænsninger i folks velerhvervede rettigheder, som dette lovforslag indebærer.

Jeg anbefaler endnu en gang, at man stemmer for de af oppositionen stillede ændringsforslag.

Valbak: Det siger sig selv, at når jeg i forvejen kendte de bemærkninger, ville jeg ikke tage mig på med mine egne betoningener at læse det op, om end jeg kunne have lyst til det. Det må jeg naturligvis give hr. Kurt Brauer chancen for.

I øvrigt vil jeg ganske kort sige, at jeg efter denne oplæsning ganske overlader til såvel nutiden som eftertiden at bedømme, hvorvidt hr. Kurt Brauer, hr. Niels Mørk med, i denne sag har optrådt sagligt, eller hvorvidt der er tale om den rene jordstrygende gas.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 81 stemmer mod 48.

Ændringsforslagene nr. 2-4 betragtedes som

forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

§ 1, ændringsforslag nr. 5 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 126) findes i tidenden sp. 3605, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 673).

Der var stillet 27 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende 19 ændringsforslag:

Af *Hanne Reintoft*:

Til § 13.

1) I 2. linje indsættes efter ordet „arbejde“ ordene: „jfr. stk. 2“.

2) Som *stk. 2* indsættes:

„*Stk. 2.* I tilfælde, hvor den arbejdssøgende ægtefælle er lønmodtager, kan anvisning af arbejde, der forudsætter bopælsskifte, kun foretages under forudsætning af, at begge kan anvises arbejde samme sted. Tilsvarende gælder i tilfælde, hvor den arbejdssøgende har husstand sammen med en anden, jfr. § 16, stk. 1.

Til § 16.

3) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse kan ydes til arbejdssøgende forsørgere og til arbejdssøgende personer, der i mindst 5 år har haft fælles husstand med en anden, og som herunder i ikke ubetydeligt omfang har bidraget til husstandens opretholdelse. Det er en betingelse for

ydelse af tilskud, at de pågældende forsøgere m. v. er arbejdsløse eller må forvente at blive arbejdsløse i den nærmeste fremtid, og at de overtager arbejde i en sådan afstand fra hjemstedet, at de er henvist til at tage ophold uden for dette.“

4) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Tilskuddet ydes efter satser, svarende til de til enhver tid gældende satser for time- og dagpenge til statens tjenestemænd. Arbejdsministeren fastsætter de nærmere regler herom.“

5) I *stk. 3*, 1. pkt., ændres „bagud“ til: „forud“.

Til § 18.

6) I *stk. 1*, 3. linje, ændres „kan“ til: „skal“. Endvidere udgår ordene „som garanti for lån eller som lån“, og i stedet herfor indsættes: „som tilskud“. Efter sidste pkt. indsættes: „Tilskuddet tilbagebetales, når boligen opgives.“

Til § 19.

7) I *stk. 1*, 2. og 3. linje, udgår ordene „kan ydes i ganske særlige tilfælde“, og i stedet herfor indsættes: „ydes“. Endvidere affattes nr. 4 således:

„4. at afstanden fra bopæl til arbejdssted overstiger 10 km.“

Til § 22.

8) *Stk. 2* udgår.

Til § 24.

9) I *stk. 1* indsættes før 1. pkt.: „Arbejdsanvisningen for typografer, bagere og sømænd foretages af de pågældende arbejdsledelses-kasser“. Som sidste pkt. indføjes: „Der skal herved navnlig henses til, om fagets opdeling i faggrupper nødvendiggør særlig indsigt heri ved udøvelsen af arbejdsanvisningen, samt til, om fagets arbejdstidsforhold er således, at anvisning af arbejde også bør finde sted uden for arbejdsformidlingens åbningstider.“

Til § 47.

10) Paragraffen affattes således:

„§ 47. Dagpengene kan højst fastsættes til et sådant beløb, at det for en uge svarer til 100 pct. af ugeløn ved fuld, sædvanlig

arbejdstid med den gennemsnitlige timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) inden for faget eller branchen.“

Til § 51.

11) I *stk. 1* udgår ordene „der udgør $\frac{4}{5}$ af“, og i stedet herfor indsættes: „svarende til“.

12) I *stk. 2* udgår ordene „ $\frac{4}{5}$ af“, og i stedet herfor indsættes ordene: „et beløb, svarende til“.

Til § 52.

13) I *stk. 1*, næstsidste linje, udgår ordet „kassen“, og i stedet herfor indsættes: „arbejdsgiveren eller, såfremt denne er organiseret, af vedkommende organisation“.

Til § 53.

14) I *stk. 1*, 1. pkt., ændres „12 måneder“ til: „6 måneder“. I 2. pkt. ændres „6 måneder“ til: „3 måneder“.

15) *Stk. 2* udgår.

16) I *stk. 3* ændres „12 måneder“ til: „6 måneder“.

Til § 60.

17) Paragraffen udgår.

Til § 63.

18) *Stk. 1*, nr. 1, affattes således:

„1. som vægrer sig ved at overtage anvist arbejde inden for sit fag til overenskomst-mæssig løn.“

19) *Stk. 2* udgår.

Bemærkninger.

Til nr. 1 og 2.

I tilfælde, hvor den arbejdssøgendes ægtefælle er lønmodtager, vil anvisning af arbejde, som forudsætter bopælsskifte, føles yderligere belastende, og det forekommer derfor rimeligt som yderligere betingelse for anvisning af sådant arbejde at fastsætte, at ægtefællen skal kunne anvises arbejde samme sted. Tilsvarende betingelse bør opstilles, for så vidt angår faste samlivsforhold, således som disse er defineret i ændringsfor-slag nr. 3.

Til nr. 3.

Fast etablerede samlivsforhold bør kunne

begrunde ydelse af tilskud til afholdelse af merudgifter ved dobbelt husførelse. Der kan herved bl. a. henvises til, at sådanne samlivsforhold er omfattet af særregler inden for lejelovgivningen.

Til nr. 4-5.

Størrelsen af tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse bør ikke ydes med mindre beløb end time- og dagpenge til statens tjenestemænd, da merudgifterne må kunne ligestilles. Endvidere bør tilskuddet betales forud.

Til nr. 6.

Bestemmelsen omhandler støtte til personer, der af den offentlige arbejdsanvisning har fået anvist arbejde over så store afstande og under sådanne forhold, at overtagelsen af arbejdet normalt forudsætter bopælsskifte.

Det findes rimeligt at yde støtte til betaling af boligandel eller boligindskud eller til forudbetaling af husleje i form af tilskud, som skal være obligatorisk. Tilskuddet skal tilbagebetales, når boligen opgives af lønmodtageren.

Til nr. 7

Tilskud til befordring mellem bopæl og arbejdssted bør ikke, således som det er fastsat i § 19, kun ydes i ganske særlige tilfælde, men det bør fastsættes, at det skal ydes i alle tilfælde, hvor

1. arbejdet er anvist af arbejdsformidlingen,
2. arbejdet er af midlertidig art,
3. den nødvendige arbejdskraft ikke har kunnet skaffes på anden måde,
4. afstanden fra bopæl til arbejdssted overstiger 10 km og
5. arbejdstageren ikke på anden måde får befordringsudgifterne helt eller delvis dækket.

Til nr. 8.

Bestemmelsen om, at arbejdsformidlingskontoret efter anmodning skal give en arbejdsgiver oplysning om, hvorvidt bestemte personer, som arbejdsgiveren ønsker anvist arbejde, er tilmeldt som arbejdssøgende, bør udgå, da den er udtryk for en beskæftigelsespolitik, der næsten udelukkende er i arbejdsgivernes interesse.

Til nr. 9.

Det bør i lovforslaget fastsættes, at arbejdsanvisningen for typografer, bageres og sømænds vedkommende skal foretages af de pågældende kasser, idet der foreligger velmotiverede begrundelser herfor:

For bagerens vedkommende er der det specielle problem, at anvisningen for at kunne fungere — og dermed medvirke til fagets beståen — skal være åben fra kl. ca. 3 morgen, da det er på dette tidspunkt behovet for ansættelsen af ledig arbejdskraft ofte vil være til stede. Typograferne har andre problemer, bl. a. de mange faggrupper, der hører under forbundet, hvilket forudsætter nøje kendskab til disse faggruppers virkefelt ved anvisning, hvilket vil være svært for et offentligt arbejdsformidlingskontor at administrere.

For søfolkene gælder bl. a. den motive-ring, at ca. 80 pct. af medlemmerne anvises arbejde til skibe beliggende i udlandet, og at anvisning af disse hyrer ofte foregår uden for normal kontortid, hvilket forbundet gennem 40 år har været indstillet på. Dertil kommer, hvad der er meget vigtigt netop inden for dette fag, at søfolkene har en solidarisk beskæftigelsespolitik, således at de, der har gået længst ledige, har første ret til den tilbudte hyre. Med søfolkenes særlige ansættelsesformer, herunder afhængighed af rederierne, vil det være et alvorligt tilbageslag at afgive denne form for arbejdsanvisning.

Ved udøvelsen af den dispensationsbeføjelse, som er tillagt arbejdsministeren i § 24, bør forhold som de ovennævnte tillægges stor betydning, hvorfor der bør indsættes en bestemmelse som den som sidste punktum foreslåede.

Til nr. 10-12.

Der bør i arbejdsløshedslovgivningen indføres en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Til nr. 13.

Beskæftigelsen af fremmed arbejdskraft er foranlediget af samfundets og arbejdsgivernes manglende evne til at planlægge og udbygge produktionsapparatet i harmoni med befolkningsudviklingen. Dette medfører, at der er mangel på dansk arbejdskraft i nogle egne af landet, mens der er ledighed

andre steder. Der opstår herved et falsk behov for at tilføre landet arbejdskraft, hvilket imødekommes ved at give arbejdstilladelse til udenlandske arbejdere. Det er særdeles vigtigt, at disse får bedst mulige vilkår såvel arbejdsmæssigt som socialt, og det er rimeligt, at man — som fastsat i lovforslaget — yder dem assistance, når de rejser hjem på grund af manglende beskæftigelse. Blot må det være indlysende, at disse udgifter betales af de arbejdsgivere og deres organisationer, der har ønsket arbejdskraften til landet, og ikke af arbejdernes organisationer.

Til nr. 14.

Ændringsforslaget forudsætter, at ret til dagpenge opnås efter 6 måneders nydende medlemskab af en anerkendt arbejdsløsheds-kasse mod efter lovforslaget 12 måneders nydende medlemskab.

Endvidere fastsættes det, at man efter nydende medlemskab i 3 måneder kan medregne halvdelen af den tid, medlemmet har været bidragydende, ved beregningen af det tidspunkt, fra hvilket medlemmet opnår dagpengerebet. Dette må ses som en følge af førstnævnte ændring.

Ændringsforslaget er begrundet i den i lovforslagets § 53, stk. 2, indeholdte bestemmelse, hvorefter visse grupper, således tidligere selvstændigt erhvervsdrivende, opnår ret til dagpenge efter 6 måneders nydende medlemskab. Der ses ikke at være nogen holdbar motivering for, at den gunstigere regel kun skal omfatte visse grupper.

Til nr. 15.

Ændringsforslaget er en følge af ændringsforslag nr. 14.

Til nr. 16.

Ved ændringsforslaget fastsættes det, at et bidragydende medlem, som overgår til nydende medlemskab ved det fyldte 18. år, opnår ret til dagpenge efter en samlet medlemstid på 6 måneder. Ændringsforslaget

må ses i sammenhæng med ændringsforslag nr. 14.

Til nr. 17.

Ved gennemførelsen af gældende lov om arbejdsløshed lagde folketingsretten vægt på, at man overgik til et erstatningsprincip for tabt arbejdsfortjeneste. Opretholdelse af lovforslagets bestemmelse i § 60 om ventetid er uforenelig med dette princip og viser tilbage til et mere forældet forsorgssyn. Det må være enhver beskåret at bruge sin indtægt med den tryghed i baghånden, at samfundet erstatter et eventuelt uforskyldt indtægtstab. Samtidig gøres bestemmelsen ganske urimelig efter kildeskattens indførelse, idet den høje indtægt jo beskattes øjeblikkeligt.

Til nr. 18-19.

Ved ændringsforslaget fastslås det, at man kun er forpligtet til at overtage anvist arbejde inden for sit fag. Er det ikke muligt at anvise sådant arbejde, skal vedkommende eventuelt have tilbudt arbejde uden for faget, men skal være berettiget til at afslå dette og i stedet modtage understøttelse. Ved langvarig ledighed skal der tilbydes en sådan arbejdsledig omskoling, hvis ledigheden skyldes strukturforandringer i faget eller samfundet.

Formanden: Sammen med denne sag behandles de 5 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-mæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Om kursusnet).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 128) findes i tidenden sp. 3606, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 673).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 129) findes i tidenden sp. 3606, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 673).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløsheds-kasser og sygekasser).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 130) findes i tidenden sp. 3606, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 673).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om arbejdsløshedsunderstøttelse).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 131) findes i tidenden sp. 3606, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 673).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af sygeforsikringsloven. (Bortfald af kontingenthjælp).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 132) findes i tidenden sp. 3606, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 673).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, henholdsvis tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Erling Dinesen: Der er jo ingen grund til at lægge skjul på, at der har været tale om hastværksarbejde i det udvalg, som har arbejdet med disse lovforslag. Det har der været, fordi vi ønskede, at arbejdsministerens forslag om ikrafttræden pr. 1. oktober blev ændret til 1. april, i alle tilfælde for dagpengesatsernes vedkommende. Heroverfor har vi fået at vide, at såfremt det skulle ske, måtte hele lovkomplekset gøres færdig i marts måned, altså på meget kort tid — og det havde i og for sig ikke været nødvendigt. Vi mener, at vi udmærket godt kunne have gennemført de mest nødvendige ændringer med virkning fra 1. april og så have arbejdet videre med alle de andre problemer, som lovforslagene indeholder, og de spørgsmål, der er rejst under udvalgsarbejdet. Men det ville arbejdsministeren altså ikke være med til.

Det har til gengæld betydet, at der ikke har været tale om en tilstrækkelig dybtgående behandling af mange spørgsmål. Derfor vil udvalgsarbejdet blive fortsat i de kommende måneder, også fordi andre forslag fra socialdemokratiet og SF ikke er færdigbehandlet i udvalget; det kommer vi så tilbage til.

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger til lovforslag nr. 126 om arbejdsløshedsforsikringen og arbejdsformidlingen. Lad mig først nævne, at Arbejdsledsheds-kassernes Samvirke har rettet en henvendelse til udvalget, hvori man peger på en række forhold, hvor arbejdsministeren ikke i sit forslag har fulgt indstillingen fra Wechselmann-udvalget. Det gælder vedrørende § 39, hvor arbejdsløsheds-kasserne ønsker, at det nye landsarbejdsnævn får adgang til at udtale sig om overflytning af medlemmer til en anden arbejdsløsheds-kasse, forinden endelig bestemmelse træffes af arbejdsministeren. Ministeren har bekræftet, at dette vil ske, så vi håber altså, at dette spørgsmål er i orden.

Reglerne i § 56, stk. 3, har ikke været behandlet i Wechselmann-udvalget, og disse regler er, med rette synes jeg, kritiseret af arbejdsløsheds-kasserne. Det drejer sig om medlemmer, som er afskediget på grund af alder eller svagelighed. Arbejdsministeren har nu stillet et ændringsforslag, som delvis imødekommer arbejdsløsheds-kassernes ønsker, og vi må så se, hvordan det virker i praksis.

[Erling Dinesen.]

Der er også peget på bestemmelsen i § 61 om understøttelse under konflikt, hvor reglerne ikke er i overensstemmelse med den af ILO vedtagne konvention nr. 102, men vi har også her forstået på arbejdsministeren, at dette forhold vil blive bragt i orden.

Når det gælder pensionisterne, har arbejdsministeren foreslået helt andre regler end de regler, der var enighed om i Wechselmann-udvalget. Der har da også været nogen betænkelighed i arbejdsløshedskasserne ved at godkende arbejdsministerens forslag, og vi har haft de samme betænkeligheder i socialdemokratiet. Jeg vil gerne sige, at vi kan tiltræde de foreslåede regler bortset fra § 64, stk. 1, sidste punktum, som vi foreslår skal udgå. Vi mener dels, at bestemmelsen er vanskelig at administrere, dels at den i mange tilfælde vil virke urimelig, og derfor bør den efter vor opfattelse fjernes.

En nydannelse er det foreslåede ankenævn. Det er sikkert en udmærket foranstaltning, men jeg er ikke sikker på, at den sammensætning, man har valgt, er sagligt forsvarlig. Den er jo heller ikke i overensstemmelse med Wechselmann-udvalgets indstilling og heller ikke i overensstemmelse med organisationernes ønske, og navnlig mener jeg, at de sagkyndige medlemmers antal ikke slår til. Der var enighed i Wechselmann-udvalget om to repræsentanter fra LO og to repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, og det var efter min opfattelse en sagligt rigtigt repræsentation, bl. a. fordi arbejdsløshedskasserne repræsenterer vidt forskellige grupper af lønmodtagere med vidt forskellige vilkår; der er f. eks. de store grupper af faglærte og ikke-faglærte arbejdere, og der er de meget store grupper af funktionærer, som jo har helt andre vilkår, og hvis problemer er forskellige fra dem, der gælder for andre lønmodtagere. Derfor synes jeg ikke, det er nok med en repræsentant fra hver side i dette ankenævn, der bør være to fra hver side. Det er baggrunden for vort ændringsforslag herom, og jeg begriber egentlig ikke, at arbejdsministeren ikke har kunnet tage det.

Om de øvrige ændringsforslag, som socialdemokratiet og SF har stillet, vil jeg gerne sige, at det første drejer sig om det urimelige forhold, at kommunerne et helt år skal betale statens andel af udgifterne ved drif-

ten af arbejdsformidlingskontorerne, før man opnår nogen form for refusion. Det er mange, mange millioner kroner, staten på denne måde skylder kommunerne, og det er jo penge, som kommunerne har hårdt brug for. Jeg synes, det virker helt urimeligt ikke mindst på baggrund af, at regeringen også vil begrænse kommunernes lånemuligheder, og når man i øvrigt tænker på den kreditstramning, vi har her i landet i øjeblikket. Det, vi har foreslået, er en ret til en løbende a conto-udbetaling til kommunerne, og jeg vil altså også gerne anbefale dette ændringsforslag.

Hvad angår ændringsforslagene vedrørende de mobilitetsfremmende ydelser og vore principielle ændringsforslag om sikring af en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, behøver jeg ikke at gøre så forfærdelig mange bemærkninger, selv om jeg egentlig havde lyst til det. Jeg har ganske klart ved første behandling givet udtryk for, hvad vi mener, og jeg skal derfor ikke gentage det nu, ingen kan være i tvivl om det standpunkt, socialdemokratiet har til dette spørgsmål. Lad mig bare sige, at der jo ikke har været nogen som helst mulighed for at få disse forhold realitetsdrøftet i udvalget; arbejdsministerens forslag kunne der på disse punkter ikke pilles ved. Det var for os helt afgørende spørgsmål, men disse forhold var altså fastlåst af de tre regeringspartier. Den virkelige erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til arbejdsløse, der uden egen skyld er blevet ledige, vil man ikke være med til at sikre, selv om arbejdsministerens parti tidligere har været enig med socialdemokratiet herom. Alligevel vil jeg altså anbefale tingets medlemmer at stemme for vore ændringsforslag, hvad angår disse spørgsmål.

Lad mig så føje til, at det kan jo ikke være af økonomiske grunde, at arbejdsministeren har afvist vore ændringsforslag om forbedrede arbejdsløshedsydelse. Arbejdsministeren har stillet ændringsforslag om en regulering af arbejdsgiverbidraget til forsikringen, det vil give ca. 45 mill. kr. mere om året til statskassen, og dette beløb vil jo stort set, i alle tilfælde hvis man fører en fornuftig beskæftigelsespolitik, kunne dække de merudgifter, som vore forslag indeholder. Der er altså penge nok til løsnin-gen af disse problemer, og en saglig begrund-

[Erling Dinesen.]

delse for afvisningen af vore forslag har vi i øvrigt ikke fået.

Vi har endelig et ændringsforslag, der berører de arbejdsløsheds-kasser, som ikke mere kan eksistere selvstændigt, fordi de ikke har de 1000 medlemmer, som lovforslaget kræver. Arbejdsministeren har stillet et ændringsforslag om dispensation, og det er en lille imødekommenhed over for de pågældende kasser, men vi finder ikke, det er tilstrækkeligt. Derfor har vi foreslået en dispensation indtil videre, men længst indtil 1. april 1976, for at give mere rimelige muligheder for forhandlinger om sammenslutninger disse kasser imellem eller om sammenslutning med andre og større kasser. Også dette beskedne ændringsforslag burde vi faktisk kunne enes om.

De øvrige ændringsforslag, der er stillet af arbejdsministeren, kan vi tiltræde, idet jeg dog gerne vil gøre et par bemærkninger til ændringsforslag nr. 24 vedrørende lærlinges og ligestilledes ret til dagpenge efter en måneds medlemstid som nydende medlem. Det er egentlig ikke noget godt forslag, og når vi tiltræder det nu, er det alene for at klare en akut situation. Vi mener bestemt, at spørgsmålet må behandles på ny i udvalget også med henblik på at løse problemerne for § 30-lærlinge, altså de voksne lærlinge, som efter de gamle regler har gunstigere vilkår. Vi må også, synes jeg, under et kommende udvalgsarbejde drøfte alle de spørgsmål, som er af betydning for en forbedring af arbejdsformidlingens muligheder; det gælder ikke mindst spørgsmålet om at få tilvejebragt varslingsregler, således at arbejdsformidlingen i god tid er bekendt med, om opsigelse vil finde sted inden for det lokale område. Sådanne regler vil bidrage til hurtigere at sikre nyt og passende arbejde til de opsagte. Det tror jeg også vil være en meget værdifuld foranstaltning for arbejdsformidlingen, og jeg kan altså ikke se, at det skulle være noget urimeligt eller et særlig belastende krav at stille til arbejdsgiverne. I øvrigt har jeg da ikke noget imod, om man overenskomstmæssigt træffer aftaler omkring disse spørgsmål.

Spørgsmålet om medlemskab for deltidsansatte er jo en vigtig nydannelse, det er jeg enig i, og vi må formentlig se på disse regler igen, når fornødne erfaringer er indhøstet.

Jeg mener også, vi må komme tilbage til spørgsmålet om adgang til at give dispensation til invalidepensionister med hensyn til 78 dages begrænsningen for ret til dagpenge. Jeg har forstået, at arbejdsministeren er positivt indstillet heroverfor, og at vi kan regne med forslag under det kommende udvalgsarbejde.

Lad mig så nævne, at Købstadforeningen har ønsket, at arbejdsformidlingen overføres til den primærkommunale forvaltning. Jeg vil gerne heroverfor sige, at jeg er enig i arbejdsministerens synspunkter, når det understreges over for udvalget, at hovedorganisationerne på arbejdsmarkedet er enige i, at arbejdsformidlingssystemet skal være et landsomfattende enhedssystem i statsligt regie. Det er klart, at der også vil blive tale om et praktisk samarbejde med primærkommunerne, men jeg mener, det er meget vigtigt, at der bliver muligheder for en effektiv arbejdsmarkedspolitik, ikke afgrænset til den enkelte kommune, men en samordnet indsats for hele amtet og videreført til hele landet, og det skulle vi kunne opnå, hvis tingene bliver grebet rigtigt an.

Så har vi på ny drøftet spørgsmålet om disse velsignede vikarbureauer, et problem, som arbejdsministeren åbenbart ikke tager særlig højtideligt. Lad mig bare sige herom ved denne lejlighed, at jeg vil anbefale ministeren at gøre noget ved sagen, før vi kommer ud for misbrug i større omfang, og det er jeg ærligt talt bange for at vi gør, hvis der ikke snart bliver gjort noget ved det. Jeg er fortsat meget betænkelig ved den virksomhed, som udfolder sig i disse bureauer, og jeg mener egentlig, at der er tale om en omgælse af den offentlige arbejdsformidling.

Så er der lovforslaget om ændring af lov om erhvervs-mæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere, hvor det drejer sig om at føre en bestemmelse fra arbejdsløshedsloven over til denne lovgivning. Jeg kunne for så vidt være enig i den form for rationalisering, som lovforslaget er udtryk for, det forekommer i og for sig naturligt at føre bestemmelsen om kursusnævnets sammensætning over til loven om uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. Men det forekommer mig ikke rimeligt at fjerne fra arbejdsløshedsloven de bestemmelser, som har været meget betydningsfulde i tilfælde af større arbejdsløs-

[Erling Dinesen.]
 hed inden for visse fag, inden for visse faglige områder eller inden for visse geografiske områder her i landet. Forholdet er jo det, at vi i øjeblikket har bestemmelser gående ud på, at arbejdsdirektøren skal virke for, at der inden for områder, hvor der hersker betydelig arbejdsløshed, oprettes uddannelseskursus for arbejdsløse; der kan af de nedsatte kursusnævn bevilges kommuner tilskud til oprettelse af sådanne kursus. Det er sådan, at kursusnævnet skal bevilge understøttelse til arbejdsløse, der ønsker at deltage i et kursus af længere varighed, selv om det pågældende kursus ikke særligt er bestemt for arbejdsløse, f. eks. kursus på folkehøjskole, fagskole, handelsskole eller teknisk skole. Kursusnævnet kan under ekstraordinært stor arbejdsløshed, bevilge tilskud til foreninger og institutioner til løsning af opgaver til gavn for arbejdsløse, og man kan betinge ydelsen af sådanne tilskud af, at de kommuner, hvis arbejdsløse særlig nyder godt af de pågældende foranstaltninger, samtidig yder tilskud hertil. Alle disse regler forstår jeg skal forsvinde med det lovforslag, der ligger her, til trods for arbejdsløshedskassernes protest, som jeg finder er helt berettiget. Hvis nu regeringen kunne og ville garantere fuld beskæftigelse, var spørgsmålet måske ikke så alvorligt, men vi kender jo efterhånden denne regering, og jeg har i alle tilfælde ikke større tiltro til, at den politik, regeringen fører, vil sikre en høj og stabil beskæftigelse. Men selv om dette var tilfældet, kunne vi alligevel komme ud for, at der var brug for de muligheder, som loven nu indeholder, og derfor agter vi at stemme imod dette lovforslag fra arbejdsministeren. De øvrige lovforslag har jeg ikke bemærkninger til. Jeg anbefaler endnu en gang at stemme for de ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet og SF.
 Og så er der i sidste øjeblik kommet en serie ændringsforslag fra fru Hanne Reintoft. Det er forslag, som af gode grunde ikke har været behandlet i folketingsudvalget, og jeg ville egentlig mene, at man under det fortsatte udvalgsarbejde kunne tage nogle af de rejste problemer med, idet vi jo er i den situation, at denne lovgivning for at få virkning fra 1. april skal slutbehandles i dag og på torsdag. Men lad mig alligevel gøre

nogle bemærkninger til de enkelte ændringsforslag.

Hvad angår nr. 1 og 2, vil jeg gerne sige, at jeg ikke tror, den foreslåede ordning kan praktiseres på forsvarlig vis. Det ville efter min opfattelse medføre øget arbejdsløshed, og i mange tilfælde ville situationen være den, at ægtefællen absolut ikke ønskede at skifte arbejdsplads. Jeg er enig i, at der naturligvis i sådanne situationer må tages menneskelige hensyn.

Ændringsforslagene nr. 3, 4 og 5 vedrører merudgifter ved dobbelt husførelse. Jeg er enig i, at de nuværende regler ikke er tilfredsstillende, og derfor har vi også sammen med SF fremsat ændringsforslag, der fordobler de nuværende ydelser.

Ændringsforslagene nr. 6 og 7 vedrører også de mobilitetsfremmende ydelser, nemlig spørgsmålet om støtte til betaling af boligandel eller boligindskud eller til forudbetaling af husleje. Hertil kommer så tilskud til daglig befordring mellem bopæl og arbejdssted. Jeg vil gerne vedrørende disse forhold oplyse, at jeg under første behandling gjorde opmærksom på, at der var grund til at se nærmere på disse forskellige ydelser, og over for udvalget har arbejdsministeren tilkendegivet, at forslag herom kan ventes til efteråret. Jeg vil derfor foretrække at få disse spørgsmål nærmere drøftet under det fortsatte udvalgsarbejde. Jeg er i alle tilfælde ikke sikker på, at de foreslåede ændringer er de rigtige, og nogen mulighed for en nærmere behandling af dem har vi jo ikke.

Vedrørende ændringsforslag nr. 8 skal jeg kun sige, at jeg ikke kan se, at motiveringen for forslaget er korrekt. Det må påhvile arbejdsformidlingen at drage omsorg for, at der ikke sker misbrug, men en arbejdsgiver kan jo være interesseret i at beskæftige ganske bestemte personer, som han måske tidligere har beskæftiget.

Ændringsforslag nr. 9 til § 24 skulle der efter min opfattelse ikke være behov for. Det må forudsættes, at der bliver tale om en saglig afgørelse i spørgsmålet om, hvilke kasser der fortsat selv kan varetage kontrol og anvisning, og vi har bestemmelser i loven herom.

Ændringsforslagene under nr. 10, 11 og 12 synes jeg ikke er særlig heldigt formuleret. Dagpengene skal efter ændringsforslaget

[Erling Dinesen.]

højest fastsættes til 100 pct. af den gennemsnitlige fortjeneste inden for faget eller inden for branchen. Og hvad betyder så det? Ja, det betyder simpelt hen, da det drejer sig om et gennemsnit, at mange er lønnet over dette gennemsnit, og mange er lønnet under gennemsnittet. Resultatet kan ikke undgå at blive, at titusinder efter forslaget vil kunne opnå en understøttelse, som er væsentlig højere end deres normale fortjeneste, og det tror jeg ærlig talt er lidt urealistisk. Jeg vil derfor anbefale fru Hanne Reintoft i stedet at stemme for de ændringsforslag, vi har stillet.

Ændringsforslag nr. 13 om fremmedarbejdernes hjemrejsepenge tror jeg også er misforstået. Jeg vil gerne sige til fru Hanne Reintoft, at der er ikke tale om, at arbejderne organisationer skal betale for hjemrejsen, det er det offentlige, der skal betale. Det sker ganske vist over kasserne.

Vedrørende ændringsforslag nr. 14 og 15 til § 53 skal jeg kun sige, at Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke som en forsøgsordning er gået med til denne regel, og at vi ønsker fortsatte drøftelser i udvalget om dette spørgsmål; det samme gælder ændringsforslag nr. 16.

Vedrørende ændringsforslag nr. 17 om ophævelse af § 60 vil jeg gerne sige, at denne paragraf kun anvendes i meget få og helt ekstraordinære tilfælde. Jeg mener selv, at man alvorligt bør overveje at ophæve bestemmelsen, men jeg ønsker først spørgsmålet undersøgt og belyst nærmere; der er jo ikke mulighed for på så kort tid at tage endelig stilling.

Ved ændringsforslagene nr. 18 og 19 fastslås det, at en ledig kun er forpligtet til at tage anvist arbejde inden for sit eget fag. Det er ærlig talt et håbløst forslag, når man tænker på den udvikling, som er i gang på arbejdsmarkedet, hvor mange faggrænser smuldrer væk, hvor gamle fag simpelt hen forsvinder og nye kommer til. Jeg er naturligvis ganske enig i, at der skal være tilstrækkelige muligheder for omskoling, specialarbejderuddannelse, efteruddannelse og videreuddannelse. Jeg mener også, der må lægges afgørende vægt på at sikre den arbejdsløse nyt arbejde, der svarer til den pågældendes ønsker, evner, uddannelse og

kvalifikationer, men det ændringsforslag, som er stillet her af fru Hanne Reintoft, løser jo aldeles ikke disse problemer. Fru Hanne Reintoft burde egentlig trække disse forslag tilbage, så vi fik mulighed for i det kommende udvalgsarbejde at kigge nærmere på dem.

Vi er som sagt indstillet på at arbejde videre på løsningen af de mange udestående spørgsmål, men vi kan ikke tiltræde de ændringsforslag, som fru Hanne Reintoft har stillet. Jeg skal endnu en gang anbefale vore egne ændringsforslag.

Simonsen: Selv om det desværre ikke lykkedes, hvad jeg dybt beklager, at opnå enighed i udvalget omkring arbejdsløshedsforsikringen, synes jeg dog, der her ved anden behandling er grund til at glæde sig over, at alle i udvalget har været indstillet på virkelig at gå hårdt til arbejdet for at få denne lovgivning til at træde i kraft fra 1. april i stedet for som bestemt i lovforslaget til 1. oktober.

Det er rigtigt, som hr. Erling Dinesen har været inde på, at det hurtige arbejdstempo selvfølgelig har bevirket, at der står en række problemer tilbage, som vi må have lejlighed til at diskutere nærmere. Jeg tror dog alligevel, det er lykkedes for udvalget i betænkningen at få samlet de problemer op, som fortjener en nærmere, tilbunds gående undersøgelse. Jeg tror, man kan dele disse problemer op i to hovedgrupper, nemlig den gruppe af problemer, som skal klares ret hurtigt, og det vil faktisk sige i løbet af næste folketingsår, og de problemer, som vi i løbet af de kommende måneder og år skal have opmærksomheden rettet imod.

Blandt de problemer, som skal klares i første omgang, er jo bl. a. spørgsmålet om de såkaldte mobilitetsfremmende ydelser, hvor ministeren har givet tilsagn om at komme med materiale i næste folketingsår, og derfor er der for så vidt ikke grund til at gå nærmere ind i diskussionen omkring de ændringsforslag, som socialdemokratiet og SF har stillet på dette område.

Jeg mener også, at herunder hører spørgsmålet om dagpengeretten for pensionister, som vi jo, som også hr. Erling Dinesen nu har nævnt, har diskuteret i udvalget, og hvor det vel nok ville være rimeligt at se på,

[Simonsen.]

om der var mulighed for at nå frem til en synkronisering med de regler, som vi har på sygedagpengeområdet.

Der er også spørgsmålet om grundværdibeløbet på ikke over 14.000 kr. som betingelse for optagelse som medlem af en arbejdsløshedskasse, hvor vi i udvalget har fået gjort klart, at det er en sag, der kan klares administrativt, men hvor vi også håber, at det er en sag, som meget hurtigt kan blive klaret administrativt, således at vi får denne, kan man vel nok sige, lidt forældede bestemmelse ud af verden.

Som det sidste punkt under denne gruppe vil jeg nævne spørgsmålet om de såkaldte dimittendregler, altså også spørgsmålet om visse lærlingegrupper. Vi har vist alle sammen i udvalget haft en fornemmelse af, at vi med den nye lov kom til at gribe ind i retigheder, som man havde opnået i visse lønmodtagergrupper, bl. a. fritidspædagogerne og i Teknisk Landsforbund, som begge har henvendt sig til udvalget. Det er klart, at selve princippet, godkendelse af en kortere periode, inden man kunne få udbetalt understøttelse, på mange måder strider mod loven, men jeg synes nok, det fortjener en meget grundig diskussion, når vi er færdige med første afsnit her, for at få slået fast, om det er rigtigt, at vi fratager dem regler, som de trods alt allerede på nuværende tidspunkt har fået, og hvorefter de inden for det første år efter deres uddannelses afslutning har kunnet blive medlemmer og få udbetalt understøttelse med en måneds karantæne.

Om de problemer, som måske er mere langsigtede, synes jeg, der er kommet nogle meget interessante ting frem i forbindelse med spørgsmålet om en effektivisering af hele arbejdsformidlingssystemet. Der kan ikke være nogen tvivl om, at jo bedre ydelser vi vedtager ifølge denne lovgivning, jo større kontrol med arbejdsformidlingen er der også grund til at have. Og jeg synes nok, at f. eks. forslagene om, at man skal give meddelelse til arbejdsformidlingen på et tidligere tidspunkt, end tilfældet er efter den nugældende lov, fortjener en grundig drøftelse i fremtidigt udvalgsarbejde. Jeg synes også, at der er grund til at interessere sig for spørgsmålet om kontaktgrupper og konferencer inden for de lokale arbejdsmarkeds-

nævn med henblik på at få skabt det, som vi smukt formulerer i lovforslaget: en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Der er også spørgsmålet om deltidsbeskæftigelse, hvor vi jo, som det efterhånden er sagt flere gange, ikke har nogen erfaring, men går ind på et helt nyt område, hvor vi jo i allerhøjeste grad må søge at indhente nogle erfaringer med henblik på at få skåret de skævheder væk, som eventuelt vil vise sig at være til stede. Det, som vi kan gøre på nuværende tidspunkt, er at opfordre til, at de nye bestemmelser vedrørende deltidsbeskæftigede nu virkelig bliver ført ud i livet. Det må trods alt være det væsentlige også i spørgsmålet om at skabe større fleksibilitet på arbejdsmarkedet.

Jeg har også som hr. Erling Dinesen betænkeligheder med hensyn til vikarbureauerne, som er nævnt i betænkningen, og jeg må sige, at jeg synes nok, at det sidste fremskud med at benytte ugelønnet arbejdskraft i vikarbureauerne er en ting, som man i allerhøjeste grad må have opmærksomheden rettet imod.

Hvad arbejdsministerens ændringsforslag angår, skal jeg kun sige dette, at jeg betragter det som en forbedring for, må jeg sige det, førtidspensionisterne, at man kun skal være i arbejde 13 uger for at få understøttelse, hvis man, som det hedder i lovforslaget, er blevet afskediget med pension inden 67 års alderen. Vi har jo omkring dette spørgsmål også fået henvendelser fra flere funktionærorganisationer, og jeg vil håbe, at den regel, der nu er blevet udformet, kan holde, idet vi jo ser mange eksempler på, at mennesker på det private arbejdsmarked trækker sig tilbage på et tidligt tidspunkt eller bliver tvunget til at trække sig tilbage — lad mig hellere sige det på den måde — og dermed får så lille en pension fra det selskab, de har været ansat i, at de kan være nødsaget til at tage arbejde, og derfor vil det være rimeligt, at de har ret til på et meget tidligt tidspunkt at opnå arbejdsløshedsunderstøttelse.

Så har vi de ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet og SF. Nu henviste hr. Erling Dinesen i sit indlæg til de bemærkninger, han havde gjort ved første behandling af dette lovforslag, og det kunne jeg for så vidt også gøre; jeg skal ikke føje så mange ting til. Jeg vil dog gerne endnu en

[Simonsen.] gang; som jeg gjorde det ved første behandling af dette lovforslag, slå fast, at det oplæg, som danner udgangspunkt for denne lovgivning, har der været enighed om mellem arbejdsmarkedets hovedorganisationer, og det derfor må betragtes som det, begge organisationerne kan tilslutte sig. Derfor kan man nok sige, at det er lidt stærkt at komme med ændringsforslag, som går ud på, at man hæver loftet for dagpenge til 100 pct. af den gennemsnitlige timefortjeneste, og at man forhøjer dækningen for tabt arbejdsfortjeneste fra 80 til 90 pct. Det er et meget langt skridt at gå. Det er også et meget langt skridt at gå i betragtning af de bemærkninger, som arbejdsministeren er kommet med til udvalget om den såkaldte disponible indtægt i forbindelse med arbejdsløshed. Når vi ser på de regnestykker, som udvalget har fået i hænde, hvor det viser sig, at man i visse tilfælde under arbejdsløshed har en større disponibel indkomst, end man har, når man er i arbejde, så synes jeg nok, at der er grund til at tænke sig meget alvorligt om, inden man går så langt, som socialdemokratiet og SF gør i dette tilfælde. Vel ved jeg, at der bliver tale om skattereguleringer, men da vi vel stadig må erkende, at vi på grund af den korte tid, det har fungeret, endnu ikke har fået vort arbejdsformidlingssystem til at funktionere på den helt effektive måde, må der i hvert fald stadig væk være en vis indbygget dynamik, således at folk også er interesseret i at tage arbejde. Jeg synes også, der er grund til at slå fast, når socialdemokratiet vil hæve maksimumsbeløbet til 94 kr. pr. dag, at der jo i regeringens forslag ligger en forhøjelse fra 67,50 kr. til 84 kr. Der ligger altså allerede i regeringens forslag en meget væsentlig forhøjelse af maksimumsbeløbet, hvor man nu fra S' og SF's side kommer og lægger yderligere 10 kr. ovenpå. Det må vist mildt betegnes som overbudspolitik i denne situation og en politik, som ikke kan tages alvorligt.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale at stemme for lovforslagene og de ændringsforslag, som arbejdsministeren har stillet, anbefale at stemme imod ændringsforslagene stillet af S og SF og ydermere at stemme imod de ændringsforslag, som er stillet af fru Hanne Reintoft.

Robert Christensen: Det er rigtigt, som det er sagt her ved anden behandling af dette lovforslag, at der har været travlt i udvalget, og på grund af fremskyndelsen af ikrafttrædelsesdatoen er det ikke alle problemer, vi har kunnet nå at bearbejde tilstrækkelig grundigt. Nu sker der måske ikke så meget ved det, fordi udvalget jo på en måde bliver siddende, da de af oppositionspartierne stillede ændringsforslag endnu ikke er færdigbehandlet, og derfor er der problemer, vi kommer tilbage til og arbejder mere med.

Jeg skal gøre nogle få bemærkninger til betænkningen. Her skal jeg notere angående de mobilitetsfremmende ydelser, at der må vi vente med eventuelle lovændringer til senere. På venstres vegne vil jeg sige, at vi er interesseret i at se på disse på et senere tidspunkt, da vi selvfølgelig er interesseret i, at beskæftigelsesmulighederne og mobiliteten af arbejdsstyrken her i landet bliver så stor som overhovedet muligt.

Man har i den forbindelse drøftet, om det var rigtigt, at det på et tidligere tidspunkt blev meddelt arbejdsformidlingskontorerne, hvornår arbejdere blev ledige, eller hvornår arbejdsgiveren forventede at afskedige arbejdere. Her er det venstres opfattelse, at det ikke er heldigt, hvis loven siger, at sådan noget skal meddeles. Derimod er der ingen tvivl om, at det, man kalder en publicityvirksomhed fra arbejdsformidlingskontorerne, her kan betyde meget, og det finder vi mere hensigtsmæssigt, end at der ved lovparagraffer påbydes en henvendelse, før ledigheden er en realitet.

Vi har diskuteret de deltidbeskæftigede, der kommer med ind under arbejdsløshedsunderstøttelsen, hvis de har været beskæftiget mindst 20 timer om ugen, og om det måske var rigtigt at sætte et lavere timetal. Fra venstres side finder vi, at der jo her er tale om en form for forsøgslovgivning; der er endnu ikke nogen af os, der helt kan overse de endelige konsekvenser af de deltidbeskæftigedes understøttelsesmuligheder, og derfor er vi indtil videre tilfreds med de 20 timer. Hvis man engang med tiden skulle finde på at sætte de 20 timer ned, vil jeg gøre opmærksom på, at så gælder det jo ikke alene de lønarbejdere, der ønsker at være deltidbeskæftigede, men at vi også har en del indehavere af små selvstændige

[Robert Christensen.]

virksomheder, der har en eller anden form for deltidsbeskæftigelse; de må jo følge de andre deltidsbeskæftigede, hvad disse problemer angår.

Angående invalidepensionister, enkepensionister m. m. er vi jo i den situation, at der synes at være lidt uoverensstemmelse mellem socialdemokratiets ændringsforslag til dette lovforslag og til det foregående lovforslag om sygeforsikringsdagpenge. Jeg finder, at det er i dette lovforslag, man er konsekvent, når de behandles på lige fod med alle andre pensionister og dermed får understøttelsen begrænset til 78 dage.

Vi ønsker den stærkest mulige koordinering af arbejdsformidlingen og det kommunale arbejde, men er enig med arbejdsministeren om, at når det meste af dette arbejde alligevel må foregå på amtsplan, må det være rigtigt, at arbejdsformidlingskontorerne også følger amtsplanerne.

Med hensyn til de såkaldte julelukninger finder vi i venstre, at der er noget her, som trænger til en dyberegående behandling. Derfor hilser vi med glæde, at arbejdsministeren har besluttet at nedsætte et udvalg til at arbejde med disse problemer, og så må det vel være rigtigt, at vi venter med at tage standpunkt, til vi ser resultatet af dette udvalgsarbejde.

Vi er også glade for, at et enigt udvalg har kunnet skrive i betænkningen, at 14.000 kr.s grundværdigrænsen for medlemskab bør afskaffes, og jeg glæder mig over, at arbejdsministeren er enig med os her. Så vidt jeg forstod arbejdsministerens udtalelser ved første behandling, er en ændring her lige på trapperne, og det hilser vi med tilfredshed.

Vi er glade for, at der i forbindelse med bestemmelsen om, at Arbejdsgiverforeningen og LO skal udpege medlemmer til amtsarbejdsnævne, bliver en mulighed for, at andre arbejdsgivergrupper end dem, der er tilsluttet Arbejdsgiverforeningen, og andre lønmodtagergrupper end dem, der er tilsluttet LO, kan blive repræsenteret i amtsarbejdsnævne. Vi finder, at der kan være

steder i landet, hvor grupper, der ikke er tilsluttet Arbejdsgiverforeningen og LO, kan spille en fuldt så stor rolle som de grupper, der er tilsluttet.

Angående lovforslaget om ændring af loven om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Om kursusnævnet) vil vi gerne anbefale det af ministeren stillede ændringsforslag, og det samme gælder de af socialministeren stillede ændringsforslag til de lovforslag, der behandles under punkt 7, 8 og 9 på dagsordenen.

Oppositionen — socialdemokratiet og SF — har stillet en del ændringsforslag. Jeg skal afholde mig fra kommentarer til mange af dem; det er jo allerede gjort her fra talerstolen, men vil dog gerne komme med en enkelt kommentar til ændringsforslagene nr. 5 og 6 om dagpengeydelsen. Her foreslås, at de 90 pct. kan forhøjes til 100 pct., og at begrænsningen på $\frac{4}{5}$ ændres til $\frac{9}{10}$. For mig synes der i virkeligheden at være mest betænkelighed ved det sidste, altså ændringen fra $\frac{4}{5}$ til $\frac{9}{10}$, i særdeleshed når vi ser det i sammenhæng med den såkaldt lempelige beskatning, der foregår af arbejdsløshedsunderstøttelsen, sådan at der er steder i landet, hvor der selv efter de nugældende regler bliver en større disponibel indkomst ved at være ledig end ved at være i arbejde inden for samme område. Så længe vi har disse regler, vil det i hvert fald være forkert at ændre loven. Endelig må vi erindre, hvad der er sagt før, at ydelsen under arbejdsløshed må være mindre end under arbejde, da der jo med at erhverve en arbejdsindtægt er forbundet omkostninger, som ikke er forbundet med at erhverve en dagpengeindtægt. Derfor må vi, hvad angår disse ændringsforslag sammen med alle de øvrige, der er stillet af socialdemokratiet-SF, anbefale at stemme imod.

Og så er der jo omdelt på medlemmernes pladser her i løbet af formiddagen — der er vel ikke nogen af os, der ved nøjagtig hvornår, da vi først har set det, da vi kom på vor plads umiddelbart før mødets begyndelse — 19 ændringsforslag stillet af fru

[Robert Christensen.]

Hanne Reintoft. Der har ikke været tid til at behandle dem grundigt, men så vidt jeg har kunnet øje dem igennem, vil jeg vist uden større betænkelighed kunne anbefale at stemme imod.

Vi anbefaler at stemme imod de af oppositionen stillede ændringsforslag og at stemme for de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Erik Hansen (Ålborg amt): Der er af tidligere ordførere nævnt, at det udvalg, som har siddet og arbejdet med disse ting, har været et hurtigt arbejdende udvalg. Jeg tror, der med rette kan føjes til, at det også har været et udvalg, som har udnyttet tiden. Derom vidner bl. a. de mange spørgsmål og besvarelser, som udvalget har stillet og modtaget.

Jeg vil gerne til hr. Erling Dinesen gøre den bemærkning, at det var jo ikke arbejdsministeren, der ønskede sagen hastet igennem — jeg tror, det var hr. Erling Dinesens bemærkning — men da vi mødtes i udvalget, var der fra starten enighed om, at vi skulle forsøge at få arbejdet med denne lovgivning tilendebragt, så lovforslagene kunne blive til lov med virkning fra 1. april dette år, altså et halvt år før det egentlig var tænkt. Jeg mindes ikke, at hr. Erling Dinesen modsatte sig det. Der kom måske et par bemærkninger om, at det var hastigt, og at det var en stor arbejdsbyrde, men jeg tror, at det forholder sig således, at der ikke blev protesteret særlig stærkt.

Så vil jeg i øvrigt gerne gøre den bemærkning til hr. Erling Dinesen, at jeg synes, hans tale her i dag var præget af en negativitet, som denne sag egentlig ikke fortjener. Når der endelig skulle falde en lille venlig bemærkning, var det til de deltidsbeskæftigede, der sådan ligesom fik et lille skulderklap. Nu ved vi jo alle sammen, at vinteren har været længe, det kunne have tæret på en og andens humør, og det var, ligesom det stod over hr. Erling Dinesens tale, at der bliver aldrig forår med denne regering. Nu kan vi jo alle sammen se ud ad vinduet og se, at det begynder at bryde, og det begynder at gro, der bliver forår, og det vil nok hjælpe lidt på den negative holdning, inden vi når til tredje behandling.

Det er jo givet, at når vi satte os denne

arbejdsopgave i udvalget, måtte vi på forskellige områder resignere. Vi havde et behov for en dybdeboring på forskellige områder, i forskellige problemer, som vi ingen mulighed havde for, når vi skulle tage tidsfaktoren i agt. Vi nåede altså for så vidt at blive færdige, men dermed er udvalgsarbejdet ikke sluttet. Vi står jo i den situation, at tre af de lovforslag, som udvalget havde til opgave at behandle, ikke er færdigbehandlet, og det er da ganske naturligt, at vi sideløbende med det arbejde, som skal foregå med disse tre lovforslag, kan arbejde videre og bore videre i de problemer, som vi synes vi er gået for let hen over.

Må jeg så om lovforslagene gøre først og fremmest en bemærkning i relation til, hvad jeg sagde under første behandling her i det høje ting. På et område fremsatte jeg nogle kritiske bemærkninger, nemlig om sammensætningen af arbejdsmarkedsnævnene. Jeg vil gerne her sige, at når vi fra arbejdsministeren har fået oplyst, at han over for de organer, som skal arbejde med loven, vil søge at opnå visse ændringer, så ser jeg det med tilfredshed. Det drejer sig om de ønsker, som var fremkommet fra landboorganisationerne om at få landbrugsrepræsentanter ind i en del af arbejdsmarkedsnævnene, naturligvis dem, som fortrinsvis geografisk hører til på de egne, hvor landbrugerens overgang til lønmodtagergruppen er et særligt problem, endvidere spørgsmålet om, at der skal gives håndværkere, som ikke er tilknyttet Arbejdsgiverforeningen, mulighed for at komme ind i arbejdsmarkedsnævnene, og at lønmodtagere, som ikke er tilknyttet LO, men er tilknyttet FTF, i lighed med landsnævnet får mulighed for at komme i arbejdsmarkedsnævnene.

Jeg vil i øvrigt gerne sige om de selvstændiges medlemskab eller mulige medlemskab af arbejdsløshedsforsikringen som nydende medlemmer, her hvor det specielt drejer sig om § 58, og hvor det for landmændene som nævnt af andre ordførere har været et problem med den såkaldte 14.000 kr.s tærskel, at jeg vil også gerne give mit ord med til, at vi meget gerne ser radikale ændringer, som gør det lettere at gå fra de selvstændige erhvervsdrivendes rækker, altså her først og fremmest for landmænd, og at ændringen er af hastende karakter.

De deltidsbeskæftigedes muligheder for

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

udnyttelse af den nydannelse, som ligger i loven, er jo i et vist omfang afhængig af arbejdsløshedskassernes vedtægtsændringer. Jeg vil gerne om dette sige, at det skulle nødvendig blive sådan, at trægheden med at få ændret vedtægterne bliver en hindring for, at denne nydannelse kunne føres ud i livet. Jeg er enig i, at vi kunne måske også have behov for en ændring at den minimale sats på 20 timer ugentlig til 15 timer. Vi har drøftet det i udvalget. Det er vel et spørgsmål, om der ikke, når nu denne lovgivning har sat sig og man har indhøstet praktiske erfaringer, på et ret tidligt tidspunkt vil være behov for at tage det op til fornyet drøftelse.

Må jeg så i øvrigt sige om optagelse i arbejdsløshedskasserne som nydende medlemmer, hvor det hidtil har været forudsat, at der skulle være et 12 måneders forudgående medlemskab som ydende medlem, at det kriterium er jo også fastholdt i denne lovgivning. Ud fra det teoretiske synspunkt kunne man jo godt sige: hvorfor skulle man ikke fra den ene dag til den anden kunne gå hen og skifte erhverv og dermed skifte erhvervstilhørsforhold? Det skulle i og for sig ligge i luften, at man ikke skulle afvente et tidspunkt, hvor man kunne blive fuldt berettiget medlem af en faglig organisation. Når 12 måneders kriteriet er fastholdt, skyldes det, som det er oplyst over for udvalget, at man ønsker at fastholde en stabilitet i medlemskabet, og man ønsker at undgå misbrug. Det er altså fraveget på et par enkelte områder. Hvor det drejer sig om, at selvstændige, her igen specielt landmænd, går over; kan de slippe med en kortere ventetid, og hvor det drejer sig om lærlinge, kan også de blive nydende medlemmer med kortere varsel. Også her vil jeg nævne, hvad en anden ordfører har været inde på, det såkaldte dimittendproblem, som er rejst af børneforsorgens personalegrupper. Det er et spørgsmål, som, da det er blevet fremlagt for os, gjorde et betydeligt indtryk, tror jeg, på alle udvalgets medlemmer, og det er et spørgsmål, som vi må have taget op og ligesom have lagt ind i mere faste rammer end hidtil.

Samarbejdet mellem kommunerne og arbejdsformidlingen vil og må blive snævrere fremover. Men det må ikke alene bygge på, om jeg så må sige, et teoretisk grundlag;

der er i høj grad behov for et praktisk, snævert samarbejde i det daglige; f. eks. med hensyn til oprettelse af lokalkontorer må der kunne opbygges et vist fællesskab. Jeg tænker her både lokalemæssigt og for den sags skyld også personalemæssigt. Og endelig må jeg føje til, at det er vel også et spørgsmål, om der er behov for så stort et antal lokalkontorer som det, man oprindeligt havde tænkt. Så vidt jeg er orienteret, har man af det, man kalder lokalkontorer, allerede oprettet ca. 300. Bilen er jo efterhånden blevet noget, som de fleste disponerer over, og anden form for selvtransporterende hjælpemidler er som bekendt opfundet. Jeg tror, at her er et spørgsmål, hvor vi ligesom har fastlagt disse ting i en tid, som var lidt anderledes end den tid, hvor disse ting skal virke.

Jeg vil også gerne gøre en bemærkning til den henvendelse, der er kommet fra Købstadforeningen. Når man tænker på det dagsaktuelle, har det jo på de fleste gjort et vist indtryk, at den var underskrevet af ingen mindre end borgmester Henning Rasmussen fra Esbjerg. Jeg skal ikke her i og for sig beskæftige mig med selve indholdet af skrivelsen, men vil gerne give den kommentar, at vi vist ikke er helt færdige med de problemer, Købstadforeningen rejste. På tryghedsområdet står vi over for en periode, hvor der er behov for nøje granskning af problemerne, og mange borgere vil stå uforstående, om vi nu fastlåser os i tilvante tankebaner og nægter at beskæftige os med nyannelser. Jeg tror ikke, denne sag er helt færdigdiskuteret; den må diskuteres lange tider fremover.

I lovforslaget er foreslået, at antallet af arbejdsformidlingskontorer nedbringes fra 27 til 14. Ministeren har over for udvalget oplyst, at allerede i år, og vi er jo i marts måned, vil der ske en reduktion på 2, og den øvrige reduktion vil ske over en periode på 3-4 år. Jeg er selvfølgelig opmærksom på og fuldt vidende om, at der er personaleproblemer, som skal klares, og der er forskellige andre problemer, som også skal klares, men jeg er nødt til at tilføje et ja vel, men alligevel. Der er såmænd ingen grund til at blive imponeret over, at man i år når ned på 25, hvor man tidligere har haft 27, og der er såmænd heller ingen grund til at blive særlig imponeret af det mål, man har sat sig for en 3-4 års periode. Jeg har svært ved at tilba-

[Erik Hansen (Ålborg amt).] Jeg vil gerne holde det lille spørgsmål, om man ikke på en lidt hastigere måde, end man har stillet det op, kunne føre denne lov ud i livet.

Også jeg vil gerne gøre en bemærkning til skattetrækket for henholdsvis den, der er i beskæftigelse, og den, der står uden beskæftigelse; altså problemet om det såkaldte disponible beløb. Udvalget har fået tilstillet et materiale, der viser bare som eksempel, at én, der står i arbejde, har en disponibel indtægt på 410 kr., og den, der står uden beskæftigelse, har en disponibel indtægt på 420 kr. Selvfølgelig kommer der bagefter en smerte til den, der er uden beskæftigelse, fordi der her bliver tale om et såkaldt restskatproblem. Vi skal vel ikke sådan set bebrejde kildeskattesystemet det uheldige, man her står i; det er mere det, at man altså har fraveget systemet, og denne fravigelse har givet lidt uoverskuelige konsekvenser. Jeg tror, der er anledning til at bede arbejdsministeren tage det op med den minister, som står med dette materiale og disse opgaver; og bede ham om at få disse ting ændret. Og så har jeg svært ved at tilbageholde den bemærkning, at på lidt lang sigt ville den slags problemer jo undgås, hvis man i øvrigt fulgte systemet, og hvis man havde det såkaldte kumulative system.

En af nydannelserne under arbejdet i udvalget er jo pensionisternes muligheder for at oppebære understøttelse. Jeg vil gerne understrege, at her har man altså en harmonisering af de beløb, der stilles til rådighed ved arbejdsledighed og i tilfælde af sygdom, og at denne harmonisering er i nøje overensstemmelse med socialreformkommissionens overvejelser.

Om de af mindretallet — socialdemokratiet og socialistisk folkeparti — stillede ændringsforslag skal jeg kun sige dette vedrørende dagpengene. Vi har jo drøftet det her i tinget adskillige gange. Det, vi har her, er et forslag fra det såkaldte Wechslemann-udvalg, som både arbejdstagere og arbejdsgivere er enige om. Vi har et forslag — og det tror jeg man bør tænke lidt over — der stiller Danmark som vel det absolut førende land i den vestlige verden, hvad angår solidaritet med dem, der står uden beskæftigelse. I løbet af de sidste 2-3 år, hvor vi gentagne gange her i tinget har drøftet dagpengesatserne, har vi gennem ar-

bejdsministeriet fået tilstillet et materiale fra forskellige lande også uden for de nordiske lande, der tydeligt viser, at når dette lovforslag er gennemført, kan vi være det bekendt både hjemme og ude. Det er ganske enkelt uden sidestykke.

Om de mobilitetsfremmende foranstaltninger vil jeg gerne sige, at denne lovgivning skal jo tages op her til efteråret, forventer vi, og det vil vel ikke være rimeligt at vente, at vi skal deltage i den store debat om dette spørgsmål, når det kommer så hastigt på igen.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget og rækken af forslag om følgelove med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag, og jeg skal anbefale at stemme imod de af mindretallet, socialdemokratiet og SF, stillede ændringsforslag og endelig anbefale at stemme imod de af fru Hanne Reintoft stillede ændringsforslag.

Arne Larsen: Da mit partis ordfører, hr. Krog Hansen, desværre på grund af sygdom ikke er i stand til at være til stede her i dag, skal jeg på hans vegne fremsætte nogle ganske få bemærkninger til den række af lovforslag, som vi i dag behandler, og hvoraf jo lovforslaget om arbejdsformidling og arbejdsledighedsforsikring er det væsentlige. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Dinesen, har redegjort for mindretallets, oppositionens, indstilling til denne lovgivning gennem de kommentarer, som hr. Erling Dinesen fremsatte til de ændringsforslag, som socialistisk folkeparti og socialdemokratiet har stillet til denne anden behandling, så jeg behøver vel næppe at gå særligt ind på disse, men kan tiltræde de bemærkninger, som er fremsat af hr. Erling Dinesen omkring disse spørgsmål.

Et par ordførere har været inde på problemet om socialistisk folkepartis og socialdemokratiets ændringsforslag nr. 5 og 6 om den erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som vi principielt ønsker skal gennemføres, forstået således, at der gives fuld dækning for den tabte arbejdsfortjeneste. Der siges jo fra forskellige ordføreres side, at med det, som er foreslået af arbejdsministeren, har vi gjort væsentlige fremskridt; her er Danmark et foregangsland osv., osv., hvad der ellers kan fremhæves i så henseende, men jeg vil fastslå, at det er vor prin-

[Arne Larsen.]
 cipielle stilling til dette spørgsmål, at når samfundet ikke beskæftiger alle arbejdsføre personer, alle borgere, som har krav på arbejde, hvis man ikke er i stand hertil, ja, så må den egentlige konsekvens heraf være, at der gives fuld erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Derfor har vi stillet ændringsforslagene nr. 5 og 6, idet vi mener, at den i lovforslaget indeholdte procentsats på 90 er for lille; den vil medføre, at dagpengenes maksimale størrelse bliver 84 kr. Vi mener, det er for lavt, og stiller derfor forslag om at hæve procentsatsen til 100 pct., hvilket pr. den nævnte dato vil give et dagpengemaksimum på 94 kr. Det samme gælder spørgsmålet om grænsen for dagpengenes størrelse i forhold til den pågældendes sædvanlige arbejdsindtægt. Den foreslår vi forhøjet til $\frac{9}{10}$ i stedet for den grænse, vi for nærværende har $\frac{4}{5}$ -grænsen.

Det er nok så afgørende for os, at disse ting bliver gennemført, selv om, som den radikale ordfører, hr. Erik Hansen (Ålborg amt), sagde, vi jo kan vende tilbage til problemerne igen til efteråret. Det vil man vel også gøre, men vi synes, at man i og for sig lige så godt og allerede pr. 1. april i år kan gennemføre disse ændringer, som vi mener er fuldt påkrævede.

Med hensyn til spørgsmålet om tilskud til merudgifterne ved dobbelt husførelse finder vi, at de er for lave, og har derfor i vort ændringsforslag nr. 2 foreslået dem fordoblet, hvilket vi også mener er fuldstændig rimeligt. Det tilskud, som så vil blive ydet, vil jo efter nugældende satser ikke beløbe sig til meget mere end små 30 kr. pr. dag, og det er vist meget vanskeligt overhovedet at klare en dobbelt husførelse med mindre end 30 kr. pr. dag.

I øvrigt vil jeg anbefale de øvrige af SF og socialdemokratiet stillede ændringsforslag og de ændringsforslag, som er stillet af arbejdsministeren og tiltrådt af hele udvalget. Her på det allersidste har det ærede medlem fru Hanne Reintoft stillet en række ændringsforslag, og jeg vil om dem sige, at mange af dem har vi megen sympati for, og vi mener, at mange af de problemer, der berøres i disse ændringsforslag, burde man arbejde videre med. Man kan forlange dem sat til afstemning i dag, og så vil de blive afvist, men jeg tror, det ville være klo-

gere, om man prøvede på at få det nedsatte udvalg til at arbejde med disse spørgsmål mellem anden og tredje behandling. Skulle der ikke komme noget ud af udvalgsbehandlingen, ja, så har det ærede medlem jo ret til at stille dem igen ved lovforslagenes tredje behandling. Det vil vi foreslå, fordi vi mener, der er relevante ting i de stillede ændringsforslag, som bør bearbejdes i udvalget. Det er lidt for meget forlangt, at man på stående fod skal tage stilling til alle de konsekvenser, som disse ændringsforslag indebærer.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige mit partis velvillige støtte og meget varmt anbefale de af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag.

Kjær Rasmussen: Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vort parti er meget utilfreds med den offentlige arbejdsanvisning. Vi har fremsat forslag til folketingets beslutning om, at arbejdsanvisningen føres tilbage til fagforeningernes A-kasser. Dette forslag har været behandlet i udvalget sammen med arbejdsministerens forslag, men så vidt jeg kan se af betænkningen, har det ikke givet anledning til ændringsforslag.

Naturligvis kunne vi så have fabrikeret en hel stribe ændringsforslag uden for betænkningen, men det forekommer os nu at være ganske nytteløst i den givne situation, hvor udvalget jo har haft lejlighed til tage stilling til forslag fra os. Jeg skal derfor nøjes med at anmode formanden om, at der må blive foretaget afstemning om § 1 i forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, således at tinget kan få lejlighed til at tage stilling for eller imod den offentlige arbejdsformidling.

Under første behandling af lovforslagene begrundede jeg udførligt, hvorfor vi er så arge modstandere af den offentlige arbejdsformidling. Jeg skal ikke gentage de principielle bemærkninger her, kun sige, at den offentlige arbejdsformidling ville blive brugt til løntrykkeri, idet man nu vil kunne flytte arbejdere fra arbejdsløshedsøerne til områder med mangel på arbejdere, og det oven i købet uden at yde dem en tilstrækkelig social sikring. Den offentlige arbejdsformidling vil endvidere blive brugt til deportation af såkaldt samarbejdsuvillige arbejdere, altså folk, som anses for besværlige,

[Kjær Rasmussen.]

fordi de har en anden mening om arbejdspladsproblemerne, end arbejdsgiverne og fagforeningspamperne har.

Den offentlige arbejdsformidling vil gøre arbejderne til slet og ret arbejdskraft — det er jo da også det udtryk, der er anvendt i lovforslaget — altså noget, som man tilsyneladende ikke behøver at tage menneskelige hensyn til. På arbejdspladserne har man fattet de ting, jeg her har sagt. De såkaldt lønmodtagervenlige partier her i salen burde også kunne fatte konsekvenserne af det, der her er ved at ske. De medlemmer, som kan se rækkevidden af arbejdsformidlingen, bør altså sammen med os stemme imod § 1 i lovforslaget om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

Desværre har vi ikke stor tiltro til, at et flertal vil gøre det, og derfor har det naturligvis været nødvendigt for os at tage stilling til de stillede ændringsforslag, som alle søger at lappe lidt på urimelighederne. Jeg agter ikke at gennemgå alle de stillede ændringsforslag. Vi har jo før haft lejlighed til herinde at give udtryk for vor stilling til nogle af de berørte problemer, ja, jeg tror de allerfleste af dem.

Vi har jo også gennem vort folketingsbeslutningsforslag stillet forslag om, at arbejdsløses afvisning af at tage anvist arbejde, som kræver, at vedkommende skifter bopæl eller forlader sit hjemsted, ikke skal kunne medføre bortfald af understøttelse.

Heller ikke dette har det ellers så enige mindretal, S-SF, taget op i udvalget. Det nærmeste, mindretallet er kommet vort forslag, ses af dets ændringsforslag nr. 2 til § 16, hvor man ønsker, skal vi kalde det udstationeringsbeløbet sat op til 20 kr. Det er jo en beskeden forhøjelse, men den har regeringspartierne altså ikke engang villet være med til. Det er i øvrigt tidligere foreslået af os, at tillægget for dobbelt husførelse blev sat til et beløb svarende til det, tjenestemænd får, og de nøjes ikke med 20 kr. pr. dag. Vi må altså desværre endnu en gang konstatere, at S og SF har udvist en formidabel beskedenhed på arbejdernes vegne. Men vi kan naturligvis støtte det beskudte forslag om 20 kr.

Det samme gælder mindretallets forslag om godtgørelse for én ugentlig hjemrejse; det må dog være et lille plaster på de blø-

dende sår, som denne lovgivning i øvrigt vil medføre. Men ikke engang så langt har regeringspartierne altså villet strække sig, og det understreger endnu en gang karakteren af den lovgivning, folketingset her er i gang med; det er en umenneskelig lovgivning, og det er ikke for ingenting, vi taler om deportationslov. Det, der sker, er, at den danske arbejder herefter vil kunne jages hele året. Han vil kunne jages derhen, hvor kapitalen måtte ønske hans arbejdsindsats, og der er vel næppe tvivl om, at han med vanlig tålmodighed vil finde sig i det også. Men en dag bliver det ham sikkert for broget med et samfundssystem, som faktisk ikke kan fungere, hvis dets arbejdere har det blot nogenlunde godt.

Vi har naturligvis bemærket, at hovedlovforslaget her har tre afsnit, bl. a. et om arbejdsløshedsforsikring; principielt støtter vi naturligvis arbejdsløshedsforsikringen, men vi synes så afgjort, at den her er kommet i meget dårligt selskab.

Med hensyn til de ændringsforslag, som er stillet af fru Hanne Reintoft, kan jeg oplyse, at vi vil være i stand til at støtte dem, især da det for størstedelens vedkommende drejer sig om forslag, som mit parti fremsatte allerede i 1968. Man kan få mine bemærkninger bekræftet, dersom man studerer Folketingsstidende for 1967-68, 2. samling, sp. 3693. Jeg synes virkelig ligesom hr. Arne Larsen, at det er forslag, som fortjener en meget alvorlig overvejelse. Det gør de, fordi jeg synes, det er gode forslag, nu da man har fået denne offentlige arbejdsanvisning. Det er forslag, som ikke er lette at komme uden om, og derfor synes jeg da også, at fru Hanne Reintoft skulle give hr. Arne Larsen og andre lejlighed til i et udvalg at studere disse ting nærmere.

Jeg vil anbefale fru Hanne Reintoft at trække disse forslag tilbage og lade dem gå i udvalg mellem anden og tredje behandling; jeg tror, at det vil blive meget svært for i hvert fald et par af udvalgsparterierne at komme uden om disse forslag. Hvis ikke fru Hanne Reintoft vil gøre det, så vil det for mig minde lidt for meget om, at der har været tale om paradeforslag.

Hanne Reintoft: Se, nu var man lige ved under behandlingen af det forrige lovforslag at bebrejde mig, at jeg ikke var med i ud-

[Hanne Reintoft.]

valget, hvad jeg som bekendt ikke kan gøre for. Jeg synes heller ikke, det kan bebrejdes mig, at folketingets tekniske kapacitet ikke er af en sådan art, at mine ændringsforslag kunne have foreligget noget tidligere end i dag. Det skal heller ikke bebrejdes de mennesker, der har for meget at lave herinde; det må simpelt hen tages som de arbejdsvilkår, der er os givet.

Når det er sagt, må man selvfølgelig sige, at jeg kunne have stillet dem, inden udvalgsbetænkningen forelå. Men dér må jeg sige til hr. Erling Dinesen, at jeg vel ikke helt kunne udelukke, at der kom noget fornuftigt ud af udvalgsarbejdet; derfor ville jeg godt se betænkningen forinden.

Endelig er det da sådan, at vi forleden dag herinde havde to dage til at behandle hele folkeskoleloven; det er muligt, de borgerlige partier ikke kan se igennem mine ændringsforslag, men partier som socialistisk folkeparti og socialdemokratiet bør i løbet af et døgn kunne se igennem ganske klare ændringer i arbejdsløshedsloven, som de kender ud og ind; kan de ikke det, må den kapacitet, der findes, jo tale for sig selv.

Som jeg sagde ved første behandling, skulle hovedlovforslaget her aldrig have været fremsat i den foreliggende form; socialt er det skævt, og det imødekommer ikke en række krav, som det moderne samfund stiller til en virkelig tryghedsskabende lov på arbejdsmarkedet. I sin tendens er det derudover, trods officielle forsikringer fra arbejdsministeren om det modsatte, et angreb på fagbevægelsens administration af den nødvendige lovgivning.

Det må med de gældende bestemmelser økonomiske satser ganske rigtigt være en fordel, at loven træder i kraft pr. 1. april, og der var også megen velvilje til stede, da ministeren foreslog, at forslaget skulle behandles hurtigt. På den anden side stod det vidst klart for alle, at man ikke kan haste og sjuske med så omfattende en lovgivning, og man anerkender da også nu, at man ikke på nogen måde har kunnet komme problemerne igennem. Fejlen er vel ikke, at man prøver at få lovgivningen igennem til 1. april, for det er tiltrængt; fejlen må vel ses i, at det udvalg, der har siddet siden 1964, ikke har kunnet afslutte arbejdet i tide, og at udvalgsbetænkningen, der allerede forelå

i december, først kunne blive til lovforslag her engang sidst i februar. På andre områder kan denne regering ellers godt handle hurtigt.

Arbejdsministeren betonedede sidst, at det i og for sig var en forsøgslovgivning, og det bliver altså også nødvendigt at arbejde videre med den. Når vi er kommet med vore ændringsforslag, er det, fordi vi mener, loven kun er acceptabel — også i en overgangsperiode — med disse ændringsforslag, og også jeg kan kun beklage, at de ikke er blevet omdelt tidligere.

Som sagt før må vi vende os skarpt mod den evige snak om mobilitetsfremmende beskæftigelsespolitik. Arbejdsgiverne her i landet hævder — og jeg antager, arbejdsministeren støtter det — at de vil have retten til at lede og fordele arbejdet, selv om de ikke magter det; vi har overproduktion af nogle varer, vi har mangel på andre, vi har arbejdsløshed i nogle egne, og vi har mangel på arbejdskraft i andre. Planløsheden viser sig overalt, men løsningen er og bliver altså ikke, selv om der desværre er så bred tilslutning til det her i salen, at man jager rundt med arbejdskraften. I hvert tilfælde må der i så fald gøres en ordentlig indsats for at afbøde følgerne. Socialdemokratiets ændringsforslag om lidt større ydelse ved udstationering er på ingen måde dækkende, og jeg kan ikke se, hvorfor en arbejder ikke skal have nøjagtig samme rettigheder som en tjenestemand i 3. eller 7. eller 10. lønklasse, der udstationeres; for ham har man for længe siden regnet ud, hvad han skulle have for at leve nogenlunde anstændigt.

Hvad disse lave beløb udnyttes til, kunne man se i det svar, arbejdsministeren gav mig sidste år om B & Ws ganske uanstændige logiskib, idet motiveringen for at anvise disse usle hummere, der i øvrigt ikke svarer til kommunens regulativ for, hvad man må bo i, var, at udstationeringstillægget var så lavt, at folk ikke kunne få noget ordentligt at bo i. Sådan er det faktisk: først står man og vedtager en sådan beslutning, og så siger man: værsgo, I må bo dårligt, fordi vi har vedtaget, at I kun skal have det og det.

Lad mig i den forbindelse sige, at jeg synes, det må være rimeligt, når man snakker om erstatning for dobbelt husførelse, også at trække de faste samlivsforhold ind, og jeg

[Hanne Reintoft.]
 kan ikke tænke mig, at folketinget har noget imod det. I boliglovgivningen tager vi hensyn til folk, der bor fast sammen. Da vi diskuterede ægteskabsloven, var der også almindelig bred enighed om, at man i fremtiden skulle tage hensyn til sådanne faste samlivsforhold.

Jeg ser med glæde, at socialdemokratiet har annekteret mit gamle forslag om, at udstationerede arbejdere skal kunne rejse frit hjem en gang om ugen. Man undlod at stemme om det for to år siden; det kan så være, man kan stemme for nogle af mine forslag om to år i stedet for i dag.

Jeg tror, hr. Erling Dinesen har misforstået mit forslag om, at der skal anvises en ægtefælle arbejde, hvis man flytter den anden ægtefælle. Danmark er et af de lande, hvor der er flest kvinder i udeerhverv overhovedet; jeg tror, det er 60 pct. af samtlige gifte kvinder. Det vil med de levevilkår, der er i Danmark, tit være en ganske alvorlig belastning for en sådan familie, hvis kun den ene anvises arbejde. Hvis man vil anvisе en mand fast arbejde uden for hans hjemsted, må det være rimeligt, at formidlingen har kapacitet til også at sørge for konen. Men på den baggrund at sige, at man vil tvinge folk til at tage arbejde, er jo det rene nonsens; det er der ingen der vil. Hvis hun ikke har lyst til at have arbejde, er der selvfølgelig ingen, der har tænkt på at tvinge hende; det fremgår heller ikke af forslaget.

Hvis vi vil gennemføre flytning af arbejdskraft, må vi også tage helt anderledes konsekvent på boligproblemerne; vi kender jo de boligproblemer, der er opstået, og ved, hvor dårlige forholdene er. Det må være den pågældende kommune, som arbejdskraften flyttes til, der sørger for en forsvarlig bolig, og den må også kunne yde indskuddet; det er man også inde på i andre lande. Boligen skulle for det første være en menneskeret her i Danmark; det er den ikke. Men har man så selv formået at skaffe sig bolig og samfundet flytter en fra den, så må samfundet træde til og skaffe én noget tilsvarende. Selvfølgelig skal man, hvis man får et sådant indskud, betale det tilbage; der er jo ingen, der skal tjene på det.

Jeg vil meget advare mod, at man prøver at løse problemet ved at lade arbejdsplad-

serne skaffe boligen; det har vi dårlige eksempler på i Danmark, og det var også en af de ting, der spillede ind ved Kirunastrejken.

Som jeg nævnte ved første behandling, opstår der uafsluttelig konflikter og ikke tilfredsstillende ordninger omkring transporten til et fjerntliggende arbejdssted. For det første er det urealistisk at regne med lovforlaget tekst om en times transport, og det er også urealistisk at regne med de offentlige transportmidler, der ikke, f. eks. slet ikke hvis man tager på langs ad Jylland, er i stand til at bringe folk til og fra arbejde til arbejdstids begyndelse og ophør. Når jeg har foreslået godtgørelse for 10 km ved midlertidigt arbejde, er det ikke et slag i luften, men fordi flere arbejdsgivere ved særforhandlinger er gået med til denne ordning som rimelig. Jeg kan bl. a. nævne aftalen mellem Sammenslutningen af Mesterforeningerne i Byggefagene i Danmark og Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder-Forbund — og så vidt jeg ved, er det et gammelt konservativt folketingsmedlem, hr. Adolph Sørensen, der har accepteret disse 10 km som en rimelig baggrund for at yde kørselsgodtgørelse.

Før arbejdsanvisningsretten blev taget fra fagbevægelsen, kunne man af og til i godt samarbejde med arbejdsgivere sørge for, at folk, der var specialister inden for et særligt område, som passede særlig godt på en arbejdsplads, eller som på grund af alder eller sygdom skulle skånes, og som man var enig om at skåne, blev henvist til en bestemt arbejdsgiver. Når jeg vil have § 22, stk. 2, ud nu, er det, fordi jeg mener, den i dag vil blive administreret forkert. Man vil se, at der på alle arbejdsformidlingskontorer nærmest føres en slags skudsmålsbog over folk. Der ligger fine kartoteker med oplysning om, hvem der er mødt på arbejde, og hvem der ikke er mødt, hvordan man har opført sig osv. Når man har indført det i statens navn, kan man ikke forlange, at arbejdsgiveren skal have en særlig ret til at komme og sige: jeg vil have den og den mand, eller jeg vil høre, hvad der er på den og den mand. Jeg kan i den forbindelse også henvise til de meget detaljerede og på mange måder meget diskriminerende kartoteker, som rederierne tillader sig at føre over søfolkene.

Som det har været diskuteret før — og

[Hanne Reintoff.]

Jeg husker da, at SF's ordfører gjorde meget ud af det ved første behandling — bliver det nødvendigt, at visse fag bevarer anvisningsretten i forbundene. De fag, der for øjeblikket er mest afhængige heraf, er for det første bagernes; på grund af de helt særlige arbejdsforhold og det tidspunkt, nemlig om natten, hvor en del af anvisningerne foregår, er man nødt til at opretholde sin anvisning, og man har heller ikke lagt skjul på over for folketingsudvalget, at man ser en stor fare for faget, hvis den bliver taget fra dem. Typograferne har vanskeligheder, fordi der i faget er så mange forskellige arbejdsgrupper, og der er meget klare eksempler på, at formidlingen har rodet rundt og ikke fået anvist de rigtige mennesker til det rigtige arbejde. Søfolkene anviser også en stor del af medlemmerne hyre uden for normal kontortid og har solidarisk hyreanvisning, således at den, der har gået ledig længst, får arbejde først. Netop under henvisning til danske rederiers beskæftigelsespolitik, herunder ikke mindst de omtalte kartoteker, bliver det nødvendigt at opretholde dispensation for disse fag.

Vi mener, det bør lovfæstes direkte. Det er ikke noget som helst usædvanligt. Der findes sådanne undtagelsesregler for enkelte fag også i anden lovgivning, vi kan bare nævne arbejderbeskyttelsesloven for at komme med noget nærliggende. Samtidig må det være sådan, at dispensationsreglerne er rummelige for andre fag, der kommer i lignende situationer; der er vist mange, der håber og venter at få forståelse for disse synspunkter. Hr. Erling Dinesen udtalte i den forbindelse en vældig tillid til det bestående system, men da hr. Erling Dinesen i øvrigt gav udtryk for ikke at have tillid til regeringens administration af denne lovgivning, ved jeg ikke, hvorfor man pludselig skal være så tillidsfuld på dette område. Hr. Erling Dinesen ved jo godt, at det betyder meget for mange.

At vi ønsker at fortsætte arbejdet for fuld

erstatning for tab af arbejdsfortjeneste, står selvfølgelig fast. Det er sagt flere gange her, at det er et samfunds pligt at skaffe sine medlemmer arbejde, og erstatningsprincippet må gennemføres til fulde; hvis samfundet svigter. Det sker ikke nu, hverken ved ministerens forslag eller mindretallets ændringsforslag. Det sidste er selvfølgelig en forbedring, og jeg vil da også stemme for det, men jeg vil igen understrege, at man i socialdemokratiet udmærket ved, at man med disse procentregler ikke kan komme de lavtlønnede til hjælp. Der vil altid være nogle af dem, der ikke får andet ud af det end skærpede kontingentregler. Jeg havde ikke noget imod, at man gennemførte en lovgivning, hvor man simpelt hen erstattede hvert enkelt menneske den tabte indtægt. Hvis det kan lade sig gøre, så vil jeg være meget indstillet på det; men hr. Erling Dinesen ved godt, hvad det ville give af administrative vanskeligheder.

Jeg påtalte også ved første behandling, at det er arbejdsgiverne, der på grundlag af deres manglende evne til planlægning ønsker udenlandske arbejdere til landet. Jeg er meget enig i, at de mennesker skal behandles bedst muligt og komme hjem, når de ikke længere kan få beskæftigelse. Jeg mener bare stadig væk ikke, der er nogen rimelighed i, at det sker via nærværende lov. Udgifterne bæres fortrinsvis af arbejdere og almindelige skatteydere og ikke af de arbejdsgivere, der har behov for arbejdskraften i deres private planlægning. Man vil vel ikke fra socialdemokratiets side sige, at den almindelige lønmodtagerbefolkning ikke også er skatteydere? Det må nok være rimeligt, at der fra arbejdsgiverside laves en solidarisk ordning; så det ikke i for høj grad går ud over de små arbejdsgivere. Jeg kan huske, at handelsministeren, engang jeg diskuterede med ham, hvordan danske søfolk skulle komme hjem fra krigsramte områder, anviste den udvej, at sømændene jo kunne lave en pulje til at sende sig selv hjem. Hvis regeringen kan udtænke det, kunne den

[Hanne Reintoff.]

måske også udtænke en pulje for arbejdsgiverne, så de kunne sende de fremmedarbejdere hjem, som de selv har ønsket til landet.

Det blev sidste gang i høj grad af flere ordførere kommenteret, at der efter § 53 skulle være lige ret til opnåelse af dagpenge fra kassen. Derfor har vi foreslået en 6 måneders tid for alle grupper. Det bliver mere rimeligt og retfærdigt, og jeg må da sige, at jeg bliver meget forundret, hvis SF ikke kan støtte det, når jeg tænker på fru Gunhild Dues meget varme og velargumenterede indlæg for den sag, sidst vi havde den for.

Jeg er ganske enig i det, socialdemokratiets ordfører sagde om lærlingenes forhold i forbindelse med ændringsforslag nr. 24. Forholdet er ikke tilfredsstillende og må løses, hvis loven skal diskuteres videre.

Jeg ved ikke, hvor mange der har haft øje for § 60, der faktisk fastsætter en vis karenstid, hvis man i lang tid har haft en højere indtægt end normalt ved faget. Når jeg mener, at den bestemmelse må væk, skyldes det, at da vi solgte arbejdsanvisningsretten, var det for at få gennemført erstatningsprincippet i arbejdsløshedslovgivningen. Ministeren vil vide, at denne paragraf ikke svarer til noget erstatningsprincip. Den har sin rod i det gamle forsorgssyn, den har sin rod i det gamle transprincip, som man lægger til grund for vurdering af trang i forsogsloven. Derfor er den diskriminerende, og den svarer ikke til loven i øvrigt. Jeg betragter det nærmest som lidt af en misforståelse, at den er kommet med. Jeg ved, man har brugt den i enkelte tilfælde på bl. a. folk, der har arbejdet på Grønland o. lign., og jeg tror, vi alle er tjent med at få den fjernet.

Som nævnt har der været en hel del vanskeligheder med at fortolke § 63 om, hvad der er passende arbejde, og hvad der er fyldestgørende grund for at undlade at tage arbejde. Jeg har forstået, at Murersvendenes Fagforening i København har forhandlet med ministeren herom, og jeg har også forstået, at man i ministeriet anerkender, at der er fortolkningsvanskeligheder. Nu synes jeg, det er lidt træls, at der har siddet en kommission i 6 år, men at der stadig væk er fortolkningsvanskeligheder med noget så væsentligt som det, der så mange gange har

været årsag til vanskeligheder og uro. Jeg synes nok, vi kunne have forlangt, at man var kommet frem med lidt klare retningslinjer.

Det må være et princip, at man skal have arbejde inden for sit fag, for en ufaglært inden for sin branche. Det er ikke særlig morsomt for en arbejdsmand i byggefagene at blive sendt på roearbejde — og det sker, det ved arbejdsmændenes formand sikkert også godt. Vægning kan vel kun foreligge, hvis man vægrer sig ved at tage et sådant anvist arbejde, der svarer til fag eller branche. Jeg er enig i, at der sker strukturændringer i samfundet, men det må være sådan, at hvis ikke man kan anvise arbejde i sit fag eller sin branche, må man forlange at få sin understøttelse, men være villig til at modtage omskoling. Det ville også bevirke, at omskolingsreglerne og reglerne for bevilning til omskoling blev klarere og bedre.

Ved første behandling hævdede arbejdsministeren til min store forundring, at han fandt kildeskattetrykket på understøttelsen let. Jeg ser til min endnu større forundring, at det er gentaget i betænkningen. Nu kan jeg for det første nævne, at det ikke er let; for en arbejdsmand, der får 363 kr. i understøttelse, trækker man 54 kr., så han får 309 kr., og det er ikke til at leve af for en familie. Talrige delegationer har om netop dette problem opsøgt folketingets forskellige partier, og jeg har hørt hvert eneste medlem sidde og give disse mennesker ret i, at det var dårligt. Hvordan kan de skrive under på en betænkning, hvori det fastslås, at skattetrykket er let, når de har siddet og lovet disse mennesker, at de vil gøre noget for at få det mildnet? Det virker ikke logisk, og jeg blev da glad for, at hr. Erik Hansen (Alborg amt) var inde på det.

Samtidig ser jeg, at arbejdsministeren har fået en af sine strøtanker med i betænkningen, nemlig at vi skal behandle spørgsmålet om julearbejdsløsheden. Jeg håber ikke, det kan behandles under nogen som helst anden form end som betalt juleferie, for der er vel ingen, der har tænkt sig, at folk skal tvinges til at gå arbejdsløse uden understøttelse i juledagene under et romantisk påskud af, at de gerne vil have fri? Hvis man ved, hvad en almindelig arbejds løn er, så ved man også, hvad det er at miste den.

Må jeg om VS-forslaget om at få § 1 til

[Hanne Reintoft.]

afstemning sige, at jeg meget gerne vil stemme for, at arbejdsformidlingen forsvinder. Jeg synes bare, man skulle have stillet et ændringsforslag. Allerede sidst da man stillede forslag om at få arbejdsformidlingen tilbage til fagbevægelsen, synes jeg, man skulle være kommet med det i veldokumenteret tilstand. Man kan ude i fagforeninger og forbund få tonsvis af materiale, der viser utilfredsheden, og jeg synes ikke, man skal lege med disse både for fagbevægelsen og for den enkelte så alvorlige sager. Men som sagt vil jeg også gerne af med den formidling. Jeg synes bare ikke, man kan lade det stå og blafre i den blå luft; men hvis det skal tage sig ud af noget, må vi jo sige det.

Arbejdsministeren har kaldt dette her en forsøgslov. Det er vel snarere en lidt sjusket lov. Jeg håber, den bliver af kort varighed, og at man får noget bedre ud af de videre forhandlinger.

Formanden: I anledning af forskellige bemærkninger skal jeg gøre opmærksom på, at de af fru Hanne Reintoft stillede ændringsforslag er omdelt rettidigt, d. v. s. i går, mandag. Jeg skal yderligere tilføje, at sekretariatet udtrykkelig har givet de interesserede partisekretariater meddelelse om denne omdeling.

Kai Moltke: Jeg kunne fristes til at sige, at ét er teori og et andet praksis. Når den højtærede formand nu siger, at forslagene er omdelt rettidigt, så kan det måske hævdes ud fra tekniske forudsætninger; men en kendsgerning er det, at det havde været betydelig lettere for de udvalgsmedlemmer, som har beskæftiget sig med disse ting, at tage stilling til dem, hvis de f. eks. rettidigt var blevet tilstillet udvalget.

Formanden: Må jeg gøre opmærksom på, at man ikke diskuterer med folketingets formand.

Kai Moltke: Så undskylder jeg.

Dernæst et par principielle spørgsmål. Allerede ved første behandling fremhævede jeg, at jeg personlig helst så, at retten til arbejdsanvisning blev givet tilbage til de lokale, demokratiske institutioner for dem, det vedrører, nemlig til fagforeningerne.

Det andet spørgsmål, som jeg lige vil tage fat på, er spørgsmålet om, hvad man forstår ved fuld dækning ved arbejdsløshed. Det var mig en glæde, da jeg i dag hørte hr. Arne Larsens bemærkning om, at der selvfølgelig måtte være tale om ikke en delvis, men en fuld dækning af de givne lønninger.

Nu skal jeg ikke gå i nogen som helst detaljer med hensyn til alle de ændringsforslag, som er stillet af socialdemokratiet og SF. For nogle af dem gælder det, at de delvis er utilstrækkelige; men i alle tilfælde betyder størstedelen af dem afgjorte forbedringer, som jeg fuldt ud kan støtte.

Jeg kan give hr. Kjær Rasmussen ret i, at når der her i sidste øjeblik; hvor skylden så end ligger, fremkommer en lang række forslag om vigtige spørgsmål, som de fleste af folketingets medlemmer vitterligt ikke har været i stand til at sætte sig forsvarligt ind i, når der endvidere fra tre ordførere fremkommer forslag om, at disse ting sendes tilbage til en alvorlig udvalgsbehandling, for at man kan vurdere deres praktiske betydning som et led i den kommende lovgivning, og når man efter til dels at have gentaget forslag, som jeg ligesom hr. Kjær Rasmussen genkender fra en tidligere folketingsperiode, og når man kan få mulighed for en folketingsbehandling af dem, så vil det være sagligt mere forsvarligt at acceptere en henvisning til en sådan udvalgsbehandling. Jeg har jo oplevet et og andet i folketinget — men ligefrem at få gennemtvunget, at vi på én gang skal tage stilling til ikke mindre end en 18-19 ændringsforslag uden for betænkningen, kan man ikke; det må være tilstrækkelig motivering for, at man bør udsette behandlingen af disse forslag.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Fru Hanne Reintoft var inde på, at hun ikke kunne gøre for, at hun ikke har haft lejlighed til at deltage i udvalgsarbejdet. Jeg ved egentlig ikke, om det er helt rigtigt. Hvis fru Hanne Reintoft var blevet i et af de partier, som er udvalgsberettiget, kunne det jo være, der var blevet en plads til hende.

Jeg har fået fru Hanne Reintofts ændringsforslag og har også gået dem igennem. Jeg finder i det store og hele, at de bemærkninger, som de kan give anledning til også for mit vedkommende, er fremsat af forskel-

[Arbejdsministeren.]

lige ordførere, og jeg skal derfor ikke gå nærmere ind på dem ud over, hvad der implicite kan ligge i mine svar også til andre ærede ordførere.

Kun om det, der blev kaldt min strøtanke om julelukningen, vil jeg gerne sige, at den strøtanke har jeg fået af fru Hanne Reintoft. Det var fru Hanne Reintoft og hr. Kai Moltke, der i fællesskab stillede forslag til folketingsbeslutning om dette spørgsmål. Det gav mig en betydelig interesse for det, og denne interesse er altså udmøntet i, at dette spørgsmål nu bliver undersøgt enten i et særligt udvalg eller i landsarbejdsnævnet. Der er ikke tvivl om, at der her foreligger et spørgsmål, som bør undersøges.

Arbejdsløshedsforsikringsloven er jo en levende lovgivning, og der er nok ikke tvivl om, at der er grund til at vende tilbage til den ikke blot i næste folketingssamling, men også med korte mellemrum i årene fremover. Arbejdsmarkedspolitikken er i stigende grad et led i den øvrige økonomiske og sociale politik, og da vi lever i et samfund, der er betydelig fart i, bliver der også brug for hyppigt at tage denne lovgivning op til nyvurdering.

Hvad angår de mobilitetsfremmende ydelser, som har været nævnt her, har jeg givet udtryk for over for udvalget, at jeg vil vende tilbage til dette spørgsmål med lovforslag i næste folketingssamling. Det, som først og fremmest er under overvejelse i den forbindelse, er i og for sig ikke de sats, der er sat for de mobilitetsfremmende formål, men i højere grad spørgsmålet om at få tilvejebragt mere klare retningslinjer for, i hvilke tilfælde der bør ydes mobilitetsfremmende støtte, og i hvilke tilfælde det måske ikke er rimeligt at yde en sådan støtte.

I forbindelse hermed bliver der så mulighed for at vende tilbage til en række af de spørgsmål, som man i folketingsudvalget har bedt om at få lejlighed til at overveje inden for en nær fremtid, på baggrund af materiale tilvejebragt i arbejdsministeriet. Det gælder spørgsmålene om varsling til arbejdsformidlingen af forestående afskedigelser eller fratræden fra ansættelse. Det gælder lokal i stedet for central behandling af visse administrative detaljspørgsmål. Det gælder eventuelle dispensationsregler, for så

vidt angår invalidepensionister, fra den i lovforslagets § 64 indeholdte 78 dages bestemmelse. Det gælder også de i § 61 indeholdte regler om ydelse af arbejdsløshedsdagpenge under arbejdskonflikter, og det gælder spørgsmålet om betimeligheden af særlige dimittendregler vedrørende nyuddannedes adgang til hurtigt nydende medlemskab af arbejdsløshedskasse.

Også spørgsmålet om at nedsætte kravet til minimumsbeskæftigelse for deltidsforsikrede vil blive overvejet. Da dette spørgsmål er nyt og kompliceres af problemerne omkring de såkaldte supplerende dagpenge, tør jeg dog ikke love, at der allerede i næste folketingssamling vil være et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag for eventuelle ændrede regler.

Jeg har bemærket mig folketingsudvalgets interesse og interessen her i dag for de spørgsmål; det rejser, at skattetrækket af arbejdsløshedsdagpenge er forholdsvis lempe ligt, og jeg agter på denne baggrund at tage spørgsmålet op med finansministeren.

Om de administrative forhold har man i folketingsudvalget henstillet, at der lægges vægt på praktisk samarbejde mellem arbejdsformidling og primærkommuner, samt at den periode, inden for hvilken antallet af arbejdsformidlingskontorer nedbringes fra de nuværende 29 til 14, bliver så kort som muligt. Jeg er indstillet på at fremme disse hensyn, hvis betydning jeg er enig i.

I denne forbindelse nævner jeg også det spørgsmål, som hr. Erik Hansen (Ålborg amt) var inde på, spørgsmålet om antallet af lokalkontorer under arbejdsformidlingen. Jeg har over for folketingsudvalget redegjort for, at et antal af disse afdelingskontorer synes at have meget ringe søgning både i henseende til fremmøde til kontrol og til arbejdsformidling. Spørgsmålet om at nedlægge nogle af disse lokalkontorer vil utvivlsomt trænge sig på i den kommende tid, og i den forbindelse vil jeg selvsagt bestræbe mig for, at publikumsbetjeningen lægges sådan til rette, at der ikke sker urimelige forringelser.

Jeg kan, som jeg allerede gjorde det under forslaget første behandling, love, at den såkaldte 14.000 kr.s begrænsning for jordbrugeres adgang til medlemskab af en arbejdsløshedskasse vil blive afskaffet, og jeg

[Arbejdsministeren.]

henviser i det hele til mine bemærkninger om dette spørgsmål under første behandling — Folketingstidende 1969-70, sp. 3665.

Hr. Erling Dinesen var inde på nogle af de forslag til ændringer, som jeg synes jeg bør kommentere, som et mindretal bestående af socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer har stillet. Der var bl. a. ønsket om at få slettet bestemmelsen i § 64, stk. 1, sidste punktum. Denne bestemmelse tager sigte på, at ledighedsperioden for arbejdsledige, der i en arbejdsløshedperiode bliver pensionister og dermed kommer til at falde ind under den såkaldte 78 dages bestemmelse, inden for de sidste 3 måneder før pensionistalderens indtræden skal medregnes i de 78 dage. Når jeg har ønsket at opretholde den bestemmelse uanset mindretallets modstand, hænger det sammen med, at jeg ikke gerne ser den situation, at langvarigt ledige pludselig får forhøjet de beløb, som de modtager fra det offentlige, fordi de nu pludselig er blevet 67 år; så skal de, trods det at de ikke har haft den fornødne tilknytning til arbejdsmarkedet i de sidste 3 måneder, pludselig have væsentligt større beløb, end de hidtil har fået.

Socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer har stillet en række ændringsforslag i øvrigt. Jeg skal kun kommentere et par af dem. Til § 11 er således stillet ændringsforslag — det var hr. Erling Dinesen også inde på — om, at staten skal yde løbende forskudsrefusion af kommuners udlæg af statsandelen af udgifter ved arbejdsformidlingskontorenes drift. Det er et forslag, der lyder besnærende, og det har da også været forhandlet mellem de kommunale organisationer og mig. Statsandelen af de omhandlede udgifter, som kommunerne altså ligger i forskud med, andrager et halvt hundrede millioner kroner på årsbasis, og spørgsmålet drejer sig altså om, hvorvidt statsrefusion af dette beløb bør ske løbende i stedet for som nu året efter udgiftens afholdelse. De ca. 50 mill. kr. er imidlertid kun en detalje i det mellem 50 og 100 gange større økonomiske mellemværende, der er mellem stat og kommuner, og som refusions- og tilskudsordningerne repræsenterer. Dette beløb indgår således i den samlede likviditetsbalance mellem stat og kommuner, som der efter omfattende forhandlinger

er truffet bestemmelse om dels i forbindelse med den nye byrdefordeling, dels i forbindelse med skatteomlægningerne ved kildeskattens indførelse. Jeg må erkende, at det skuffer mig ikke så helt lidt, at oppositionspartierne, efter at disse refusions- og skatteadministrationsproblemer nu har været diskuteret i et helt år, stadig væk synes at mene, at man kan tage enkeltheder, oven i købet relativt meget små enkeltheder, ud af denne helhed, og gøre dem til genstand for isoleret behandling. Hvordan skal dog regeringspartier og oppositionspartier under disse omstændigheder nogen sinde kunne nå frem til en seriøs indbyrdes diskussion om byrdefordelingsproblemerne?

Til § 100 om ankenævnet har mindretallet foreslået, at nævnet får 2 medlemmer fra Dansk Arbejdsgiverforening og 2 medlemmer fra landsorganisationen i stedet for som af mig foreslået 1 medlem for hver af disse to sider. Hvis man fulgte mindretalsforslaget, ville partsrepræsentanterne i ankenævnet blive flere end de af staten udpegede medlemmer. Det ville efter min opfattelse være uheldigt, da nævnets opgaver er af juridisk art og ikke af mæglings- eller voldgiftsmæssig karakter.

Så har jeg hæftet mig ved, at mindretallet i sin udtalelse har beklaget sig over, at der har været tidnød under udvalgsbehandlingen. Jeg må erkende, at jeg har været en lille smule i tvivl om, hvad tendensen i denne udtalelse har været — om den har været at undskylde, at måske ikke alle mindretallets forslag er pletskud, eller om den har været at følge den linje op, som man politisk har fulgt i lang tid, nemlig at denne regering og disse regeringspartier stiller oppositionspartierne over for urimelige arbejdsvilkår.

Hvad nu enten det ene eller det andet er grunden, eller det som noget helt tredje er det rent konkrete faktum, at der kun har været halvanden måned til at behandle meget omfattende lovforslag, vil jeg dog gerne sige, at det er efter oppositionspartiernes ønske, arbejdet er lagt sådan til rette, at et resultat kunne nås og ikrafttræden ske til 1. april; det er en imødekommethed fra min og regeringspartierne side, når man har lagt arbejdet til rette på den måde. Jeg håber derfor, at det er den sidste tolkning af disse bemærkninger, der er den rigtige. Det

[Arbejdsministeren.]

skulle dog ikke gerne være sådan, at oppositionen vil praktisere det samarbejdende folkestyre på den måde, at hvis man imødekommer den, er det forkert, og hvis man ikke imødekommer den, er det selvfølgelig også galt.

Jeg er for mit vedkommende glad for, at det har været muligt i hvert fald at nå igennem med disse forslag, sådan at de kan træde i kraft til april. Udvalget har udført et intenst og et efter min opfattelse fuldt forsvarligt arbejde med bemærkelsesværdig sans for, hvad der er væsentligt, og hvad der i hvert fald tidsmæssigt kan udsættes til senere. Jeg vil gerne benytte lejligheden her ved anden behandling til at takke udvalget for det arbejde, der hidtil er gjort — for arbejdet fortsætter jo.

Afslutningsvis vil jeg gerne markere et forhold, som ikke har været særlig omtalt her i dag. Efter denne lovgivnings vedtagelse står den helt dominerende majoritet af folketinget, såvel regeringspartier som oppositionspartier, principielt bag den offentlige arbejdsformidling. Jeg tillægger det så stor betydning, at det skal nævnes ved denne lejlighed. Arbejdsformidlingen skal virke i hverdagen; den skal bistå borgerne ikke mindst i situationer, hvor de har det besværligt, hvor de føler sig i vanskeligheder. Det har stor værdi, at de, der arbejder inden for arbejdsformidlingen, er klar over, at de gør deres indsats på baggrund af bred politisk tilslutning.

Erling Dinesen: Der er lige et par spørgsmål, jeg vil tage i flugten, for at der ikke skal blive tale om mytedannelser.

Både hr. Simonsen og hr. Robert Christensen og i sidste omgang også arbejdsministeren har været inde på spørgsmålet om det skattetræk, der er tale om for de arbejdsløses vedkommende. Vi har fået det fremstillet her i dag på den måde, at nu bør vi virkelig være betænkelige, for man kan under arbejdsløshed risikere at opnå en større disponibel indkomst end i arbejdsperioder. Hr. Robert Christensen sagde det på den måde, at forhøjelsen til 90 pct. er betænkelig på grund af den lempelige beskatning.

Hvordan ligger det nu på dette felt? Stillingen er den, at der mellem kildeskattede-

rektoratet og arbejdsløshedskasserne er truffet en aftale gående ud på, at der trækkes et bestemt beløb pr. dag, så længe man er arbejdsløs. Det vil med den nuværende ordning svare til, at man betaler 60-70 kr. om ugen i skat af den arbejdsløshedsunderstøttelse, man får udbetalt. Men hvordan var stillingen forud for 1. januar, da kildeskatten blev indført? Den var sådan, at man normalt ikke i arbejdsløshedsperioder betalte skat, men fik henstand, og først på et senere tidspunkt, når man igen fik arbejde, betalte man de skatterestancer, der var tale om. Nu betaler man 70-80 kr. om ugen og får en efterregning, når skatten skal gøres op. Derfor forstår jeg ikke disse bekymringer, navnlig ikke bekymringerne over, at en familie virkelig skal kunne leve så overdådigt af de 400 kr., der kan blive tale om i disponibel indkomst i løbet af en arbejdsløshedsuge. Jeg ville gerne have lov til at gøre disse bemærkninger, også fordi jeg forstår, at arbejdsministeren nu vil tage dette spørgsmål op til forhandling med finansministeren.

Til hr. Erik Hansen (Ålborg amt) vil jeg blot sige, at når han anfører, at min tale var præget af negativitet, er det manuskript, han anvendte, formentlig skrevet, før han havde hørt, hvad jeg sagde her i dag.

Hr. Kjær Rasmussen vil have en afstemning om § 1. Jeg skal ikke blande mig i spørgsmålet om, hvorvidt det kan lade sig gøre; det, jeg bare vil understrege, er, at det for mig at se er et helt hovedløst forslag, da man jo ikke stiller noget andet i stedet. Jeg kan da oplyse, at vi vil stemme for bevarelsen af § 1.

Fru Hanne Reintoft sagde, at hun først måtte se betænkningen, for hun stillede sine ændringsforslag. Det kan jeg nu ikke se der er noget behov for; de standpunkter, man har, får man vel ikke først efter, at betænkningen er afgivet; dem har man vel haft igennem længere tid? Der var ikke noget i vejen for, at de forslag kunne være stillet for 14 dage siden. Jeg synes, fru Hanne Reintoft burde have modtaget et godt råd og trukket de ufærdige, ubehandlede og i nogle tilfælde forkerte ændringsforslag tilbage. Vi vil stemme imod dem, men det er ikke ensbetydende med, at nogle af de synspunkter, der ligger i dem, ikke kan blive taget med i

[Erling Dinesen.]

det udvalgsarbejde, som skal foregå sammen igennem.

Så vil jeg gerne gøre en enkelt bemærkning til arbejdsministeren, som fandt det forkert, at vi havde taget spørgsmålet om forskudsrefusion af de kommunale udgifter til arbejdsformidlingen med. Jeg er meget vel klar over, at helt tilsvarende problemer gælder på en lang række områder; jeg kan ikke være enig i, at det kun er en detalje, for de 50 mill. kr., der her er tale om, spiller virkelig en rolle for kommunerne, og regeringen har i virkeligheden allerede måttet erkende, at den byrdefordelingsordning, den har lavet, er skæv, at den ikke duer; man har indset og er indstillet på at komme med forslag til ændringer og forbedringer på dette felt. Jeg er da enig med ministeren i, at det ikke bare er på dette område, det er urimeligt, at kommunerne skal stå i forskud med udbetalinger; det gælder på en lang række andre områder også, og det er navnlig urimeligt, når man tænker på de vilkår, regeringen i øvrigt byder kommunerne med kreditstramninger og andre ting.

Så vedrørende ankenævnet: arbejdsministeren siger, at hvis vores forslag følges, bliver der tale om et flertal af partsrepræsentanter. Det er nu ikke rigtigt; sådan synes jeg ikke man kan gøre det op. Jeg vil betragte det sådan, at der er et flertal af sagkyndige repræsentanter. Det er alle mulige kassers og enkeltpersoners problemer, der skal behandles i et sådant ankenævn, og som sagt mener jeg, at der er tale om større sagkundskab, når man også får funktionærområdet, et traditionelt lønarbejderområde, repræsenteret i dette ankenævn.

Så var arbejdsministeren, forstod jeg, lidt brøstholden over mine synspunkter vedrørende de arbejdsvilkår, vi har haft i udvalget, og sagde, at det jo var efter oppositionens ønske. Det er en sandhed med modifikation, for vel har vi givet udtryk for, at vi ønskede, at visse bestemmelser i denne lovgivning fik virkning fra 1. april, men vi har samtidig givet udtryk for, at en lang række andre forhold udmærket godt kunne vente til ikrafttræden 1. oktober; da var det arbejdsministeren, der ville anvende sammenkædningsreglerne, sådan at vi kom ud for det tidspres, vi har været ude for. Det

skal jeg ikke beklage mig mere over nu. Vi er kommet igennem med de vigtigste ting, og som sagt: udvalgsarbejdet fortsætter, og jeg regner med, at vi kan komme igennem en række af de problemer, der ligger tilbage, i løbet af de kommende måneder.

Arne Larsen: Hr. Kjær Rasmussen har foreslået, at § 1 i forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring bliver sat til særskilt afstemning, fordi han og hans parti er principielt modstandere af, at arbejdsformidlingen er overgået til det offentlige. Jeg kan sige, at socialistisk folkeparti har akkurat den samme opfattelse. Vi fandt også, at det var et meget væsentligt tilbageskridt, at arbejdsløshedskasserne ikke fortsat kunne formidle anvisningen, og stemte også herimod, da det i sin tid var til afgørelse her i folketinget, og vi vil da gerne endnu en gang tilkendegive vores stillingtagen til arbejdsformidlingens overgang til det offentlige ved at gå imod § 1. Det er rent principielt, hvis det skal komme til afgørelse.

Med hensyn til spørgsmålet om de ændringsforslag, som fru Hanne Reintoft har stillet, henstillede jeg, at fru Hanne Reintoft trak dem tilbage og overlod til udvalget at behandle dem indgående, for det er nødvendigt; også jeg finder nemlig, at mange af dem er ufærdige.

Men da jeg har forstået, at fru Hanne Reintoft ikke vil dette, men måske nærmest vil udnytte forslagene rent propagandistisk, vil jeg sige, at vi i mit parti er enige i, at sømændenes, typografernes og bagernes arbejdsformidling må forblive i disse kasser. Det har vi talt for ved tidligere lejligheder, og vi kan også støtte det i dag, fordi vi mener, at der er ganske specielle problemer inden for disse kassers områder. Vi kan derfor stemme for fru Hanne Reintofts ændringsforslag nr. 9.

Det samme gælder ændringsforslagene om ret til at opnå dagpenge; de hidtil gældende regler er, at man skal have været medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse i 12 måneder, men det ønsker fru Hanne Reintoft ændret til 6 måneder. Da der ydermere for andre grupper, tidligere selvstændige erhvervsdrivende, opnås ret til dagpenge efter 6 måneders medlemskab, kan vi heller ikke se, at der er nogen grund til forskelsbehand-

[Arne Larsen.]
ling. Vi finder, at alle bør behandles lige, og derfor kan vi støtte de af fru Hanne Rein-
toft stillede ændringsforslag nr. 14, 15 og 16.

Valbak: I sit indledende indlæg hævdede hr. Erling Dinesen, at arbejdsministeren i forbindelse med dette lovforslag havde krævet, at loven som helhed skulle igennem, hvis den skulle træde i kraft som af alle ønsket pr. 1. april. Jeg blev skuffet over den udtalelse. Da hanen gik anden gang, blev jeg direkte ked af det, og det er for at forebygge, at den skal gåle tredje gang, at jeg tager ordet ved denne lejlighed — og naturligvis også af saglige grunde.

Som udvalgsformand startede jeg dette udvalgsarbejde med over for udvalget at fremlægge spørgsmålet, om vi skulle søge dette arbejde tilendebragt med vedtagelse af loven som en helhed. Der var jo den anden mulighed, at man kunne trække nogle konkrete bestemmelser ud til vedtagelse. For den første løsning talte, at der lå en betænkning, som gjorde det relativt enkelt, om end omfattende, at tage stilling til helheden i lovforslagene. Imod den anden løsning talte, at man så skulle i gang med en lang procedure om, hvad det ville være rimeligt at tage ud, og det var uundgåeligt, at vi kunne risikere uoverskuelighed med hensyn til, hvilke konsekvenser dette på andre områder ville kunne få, med den følge, at vi kom i tidnød. Jeg anbefalede derfor udvalget, at vi i hvert fald forsøgte at gennemføre loven som helhed. Dette forslag fik tilslutning fra samtlige medlemmer i udvalget, S og SF indbefattet. Det er korrekt, at hr. Erling Dinesen fremsatte nogle reservationer heroverfor, men hr. Erling Dinesen tilsluttede sig det, og der har ikke i den forbindelse overhovedet været tale om, at arbejdsministeriet eller arbejdsministeren har været impliceret i sagen.

Formanden: Jeg advarer imod, at man refererer interne udvalgsforhandlinger.

Kjær Rasmussen: Kun en kort bemærkning til hr. Erling Dinesen, som siger, at vi ikke stiller noget i stedet for. Det passer jo ikke. Vi har fremsat forslag til folketingsbeslutning om arbejdsanvisningens tilbageførelse til fagforeningernes A-kasser. Det var et

forslag, som var til første behandling sammen med de i dag foreliggende forslag, så vi har i høj grad stillet noget andet i stedet for arbejdsformidlingen.

Men hvis man nu blodtypebestemmer det forslag om arbejdsformidling, der ligger her i dag, viser det sig jo, at hr. Erling Dinesen har del i paterniteten, og det er nok grunden til, at hr. Erling Dinesen ikke sammen med os vil stemme imod § 1.

(Kort bemærkning).

Erling Dinesen: Blot ganske kort til hr. Valbak den oplysning, at under første behandling rejste jeg ønsket om at få de særlige bestemmelser vedrørende dagpenge m. v. sat i kraft fra 1. april. Under udvalgsarbejdet — så meget må jeg formentlig referere — blev der stillet spørgsmål til arbejdsministeriet herom; og vi fik et skriftligt svar gående ud på, at man gerne så, at hele lovgivningen blev færdiggjort til den 1. april.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Det har i de politiske forhandlinger om denne sag, som egentlig startede, længe før udvalget blev nedsat, fra min side været tilkendegivet, at hvis man skulle flytte enkeltheder frem til ikraftsættelse til den 1. april, så ønskede jeg politisk klarhed om loven som helhed. Derimod har det ikke fra min side været stillet som krav, at man skulle nå igennem alle enkelthederne i lovforslagene; dette være også sagt til eventuel nødvendig afklaring.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

§ 1

vedtoges med 119 stemmer mod 7.

§§ 2-10

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen
forkastedes med 85 stemmer mod 39.

§§ 11 og 12

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 124 stemmer mod 5; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen.

§§ 13-15
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 123 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 123 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen *forkastedes* med 85 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 3 i betænkningen betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 2 i betænkningen.

Ændringsforslag nr. 5 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 123 stemmer mod 3; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 16 og 17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se-sp. 4342) *forkastedes* med 122 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 18
vedtoges uden for afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 122 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 19-21
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 122 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 22 og 23
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) *forkastedes* med 122 stemmer mod 8; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§§ 24-41
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 i betænkningen, § 42, således ændret, og §§ 43-46 *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) om en ny affattelse af § 47 *forkastedes* med 122 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5 i betænkningen
forkastedes med 85 stemmer mod 45.

§§ 47-50

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342)
forkastedes med 122 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6 i betænkningen
forkastedes med 84 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 12 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 11 uden for betænkningen.

§ 51

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342)
forkastedes med 120 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 52

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342)
forkastedes med 120 stemmer mod 8.

Ændringsforslag nr. 15 og 16 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 14 uden for betænkningen.

§§ 53-55, ændringsforslag nr. 7, § 56, således ændret, ændringsforslag nr. 8, § 57, således ændret, og §§ 58 og 59
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) forkastedes ved, at § 60
vedtoges med 121 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 61-62

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342)
forkastedes med 121 stemmer mod 4; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 19 uden for betænkningen af *Hanne Reintoft* (se sp. 4342) betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 18 uden for betænkningen.

§ 63

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 i betænkningen
forkastedes med 85 stemmer mod 44.

§§ 64-71, ændringsforslag nr. 10 i betænkningen, § 72, således ændret, §§ 73-75, ændringsforslagene nr. 11 og 12 i betænkningen, § 76, således ændret, §§ 77-82, ændringsforslag nr. 13 i betænkningen, § 83, således ændret, og §§ 84-99
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 i betænkningen
forkastedes med 85 stemmer mod 42; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 100-103, ændringsforslagene nr. 15-18 i betænkningen, § 104, således ændret, § 105, ændringsforslag nr. 19 i betænkningen, § 106, således ændret, § 107, ændringsforslag nr. 20 i betænkningen om indsættelse af en ny paragraf, ændringsforslag nr. 21 i betænkningen om en ny affattelse af § 108 og § 108 i den ændrede affattelse
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 23 i betænkningen forkastedes med 85 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 22 i betænkningen, § 109, således ændret, ændringsforslag nr. 24 i betænkningen om indsættelse af en ny paragraf, ændringsforslag nr. 25 i betænkningen om en ny affattelse af § 110, § 110 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 26 i betænkningen om en ny affattelse af § 111, § 111 i den ændrede affattelse og ændringsforslag nr. 27 i betænkningen om indsættelse af en ny paragraf vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Om kursusnævnet).

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget
vedtoges med 70 stemmer mod 36.

§ 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløsheds-kasser og sygekasser).

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om arbejdsløshedsunderstøttelse).

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af sygeforsikringsloven. (Bortfald af kontingenthjælp).

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om en landbrugsreform [af Morten Lange m. fl.].

Valgt blev: Niels Ravn, Haunstrup Clemmensen, Chr. R. Christensen, Juul-Madsen, Jens Chr. Christensen, Niels Eriksen, Per Federspiel, Svend Haugaard, Erik Hansen (Ålborg amt), Kirkegaard, Chr. Thomsen, Poul Dalsager, Risgaard Knudsen, A. W. Larsen, Chr. Rasmussen, Teichert og Morten Lange.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om opførelse af et lægevidenskabeligt institutkompleks (Panum-instituttet) ved Københavns universitet har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om lægevidenskabelig studenterundervisning på hospitaler under Københavns hospitalsvæsen og Københavns amts sygehusvæsen har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Lis Møller har meddelt mig, at hun ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje at henstille til kommunerne, at børnene i de mindste klasser møder senere i skole i de mørke vintermåneder, så trafikulykker, hvor børn kvæstes dødeligt, kan undgås?“

Dette spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgstid onsdag den 1. april 1970.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Spørgsmål til ministrene.

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om svangerskabsafbrydelse m. v.

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje.

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning m. v.

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lovgivningen om kommunale forhold. (Kommunernes styrelse, regulering af kommunegrænser og udpegning af kommunale repræsentanter i nævn, råd m. m.).

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om finansiering af grundforbedring og vandløbsregulering.

9) Anden behandling af:

Forslag til lov om lån til håndværk og mindre industri.

10) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af bogføringsloven.

[Formanden.]11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v.

Mødet hævet kl. 16.57

70. møde.

Onsdag den 18. marts kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler statsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om pensioner efter tidligere love om vederlag og pension m. v. for ministre.

Det er meddelt mig, at *Holger Hansen* ønsker at udtræde af udvalget for undervisning og uddannelse. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Holger Hansen* har vedkommende gruppe udpeget *Anna Sejerøe-Olsen*, som herefter er valgt.

Det er meddelt mig, at *Damsgaard* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ændringer vedrørende bolig i egen ejendom), forslag til lov om ændring af lov om kreditforeninger, forslag til lov om ændring af lov om hypotekforeninger og forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Damsgaard* har vedkommende gruppe udpeget *Jens Frandsen*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om pensioner efter tidligere love om vederlag og pension m. v. for ministre.*

Ved lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v. og lov om pensioner efter tidligere valglove, vedtaget i folkettinget henholdsvis den 20. februar og 12. marts

1970, er der med virkning fra 1. april 1970 gennemført en nyordning af pensioner; der beregnes efter den tjenestemandsløvgivning, der var gældende før 1. juli 1969 eller valgloven i den før 1. november 1959 gældende affattelse. Nyordningen ligestiller disse pensionsydelse med pensioner i henhold til lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension og lov nr. 576 af 19. december 1969 om ændring i lov om valg til folketinget.

Der foreslås nu en tilsvarende ajourføring af pensionsydelse til tidligere ministre og enker efter ministre, der ligestiller ydelse i henhold til den lovgivning, der var gældende før 1. november 1969, med pensioner m. v., der beregnes efter lov nr. 577 af 19. december 1969 om vederlag og pension m. v. for ministre.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de dertil hørende bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til det høje folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministre.

Af *Bilgrav-Nielsen* til indenrigsministeren:

„Vil ministeren sikre sig, at der ikke træffes nogen aftale om udlejning af den pr. 1. marts 1970 ledigblevne afdeling på Kysthospitalet i Juelsminde, før forhandlinger mellem indenrigsministeriet og et eller flere jyske amtsråd har fundet sted?“

Bilgrav-Nielsen: Indenrigsministeren og jeg har allerede et par gange her i tinget udvekslet synspunkter vedrørende Juelsminde Kysthospitals fremtid. Mine spørgsmål til ministeren har først og fremmest omfattet selve det rent lægelige problem, som efter min opfattelse unægtelig opstår, når patienter med kirurgisk tuberkulose flyttes til hospitaler, hvor der selvsagt ikke kan være den ekspertise, som gennem en lang årrække er oparbejdet på selve specialhospitalet i Juelsminde.

Derudover har mine spørgsmål berørt problemet om hospitalets fremtidige anvendelse, og ministeren har i en af sine skriftlige besvarelser givet udtryk for, at der skal finde en forhandling sted mellem indenrigs-